

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"DRAUGAS"
 EINA KETVIRTADIENIAIS
 IŠ CHICAGO, ILL.

Kaina Metams:
 Suvienytose Valstijose - \$2.00
 Europoje ir kitose šalyse - \$3.00

APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKL:
 Su visokiais reikalais reikalingais kreipties šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
 2634 W. 67th Street, Chicago, Illinois
 Telephone Englewood 9611

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
 [THE FRIEND]
 Published Every Thursday, Chicago, Ill.

SUBSCRIPTION RATES:
 In United States - \$2.00
 Foreign Countries - \$3.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION

All Communications and Money Orders must be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
 2634 W. 67th Street, Chicago, Illinois
 Telephone Englewood 9611

ORGANAS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ AMERIKOJE.

Metai Vol. V.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 27 D. KOVO (MARCH) 1913 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

No. 13

Graikų Karalius Konstantas XII

Austrija prieš Černogoriją

MEKSIKOJE VIS NERAMU

Austrija stato ultimatum Černogorijai.

Austrija pastatė Černogorijai ultimatumą, paliepdama išleisti iš Skutari visus civilius ir tuos žmones, kurie nedalyvauja kovose. Jeigu Černogorija nepaklausys, tai Austrija paketina pati įsikišti ir reikalą. Pas Skutari stovi pats Černogorijos karalius Mykalojus su 52,000 kareivių. Kaip girdėt, černogorai nenori nusileisti Austrijai, nors Rusija ir pataria nusileisti. Pats Skutari miestą esąs pusiau sugriautas ir badą kenčia netik gyven-tojai, bet ir kareiviai.

Nuolatinės kovos ties Čataldža.

Koyos kasdien ištinka ties Čataldžos linija. Bulgai buvo manę įtraukti turkus ir kilpas ir buvo pradėję trauktis atgal prieš turkų dešinįjį sparną — bet turkai susiprato ir nesidavė apsigauti. Dabar turkai pasidarė labai atsargūs ir velio atiduoti bulgarams atgal Konstanendžiką ir kitas vietas, nekaip įpulti ir užstatyti bulgarų slautus.

Cernogorai užmušė kunigą.
 Austrija nusitūpė į Jakovą savo konsulį iš Priserendo ir. Uskupo antvyskupį ištirti, dėlko černogorai užmušė albanų katalikišką kunigą Palicą.

Graikų karaliaus užmušimas.

Kovo 18 d. penktą val. popiet, kuomet graikų karalius Jurgis vaikščiojo su savo adjutantu Salonikų gatvėmis, koks tai Aleko Schinas prisiartinio prie karaliaus iš užpakalio ir šovė į jį iš revolverio. Kulka perėjo per karaliaus širdį, ir jis numirė už pusės valandos, nespėjęs pasiekti ligoninės. Užmušėjas tapo suimtas ir pasodintas kalė jiman. Jis yra anarhistas. Seniau buvo atidares mokyklėlę mažame Graikijos miestelyje, bet vyriausybė, sužinojusi, kad ten mokina ma anarhistų, mokyklėlę uždarė. Pirm šešerių mėnesių Schinas buvo kandidatu į Graikijos parlamentą atstovus, bet rinkimuose prapūlė. Spėjama, kad iš to ir kilusi pas jį didelė val-

džios neapykanta, kuri ir pastumusi jį prie karaliaus užmušimo.

Karalius Jurgis buvo sunum senio Danijos karaliaus Christiano. Jis buvo Anglijos karalienės Aleksandros ir carienės Dagmaros (Marijos) brolis. Ši rudėnį butų suėję 50 metų jo viešpatavimo Graikijoje. Ant sosto jį pasodino Europos viešpatijos 1863 m. Velionis karalius atsižymėjo dideliais finansų gabumais. Jis nuolat spekuliodavo didelėse biržose — ir spekuliacijos jam sekdavosi.

Kovo 21 d. karaliu tapo apskelbtas Jurgio sunus Konstantinas. Jis bus žinomas Konstantino XII vardu.

Nuo tos dienos, kad graikai paėmė Salonikus, karalius Jurgis apsigyveno tame mieste. To gyvenimo tikslas buvo aiškus: karalius norėjo parodyti, kad Salonikai turės visados pasilikti graikų rankose.

Francijos kabinetas atsistatydino.

Kovo 19 dieną Aristide Briand atsisakė su visu savo kabinetu. Jo politika tapo sumušta Francijos senate. Ejo apie naujojo rinkimo būdą priėmimą. Naujas įstatymas apie rinkimus buvo priimtas atstovų bus-te praėitą liepos mėnesį. Tuoju radikalu vadas G. Clemenceau apreiškė, kad jis nuvers jį senate. Ir nuvertė. Jis apreiškė, kad naujas rinkimų būdas esąs taip painius, kad žmonės niekados jo nesuprasia ir nustosia dalyvaut rinkimuose; be to naujas įstatymas griaušas didžiūmos valdžią ir tokiu būdu esąs priešingas didžiosios paneuų revoliucijos palikimams, kuriais remiasi prancūzų respublika. Jei įstatymas būtų buvęs priimtas, į Francijos parlamentą būtų galėję patekti ir mažesniųjų partijų atstovai — tokiu būdu būtų atsiradusi tikroji žmonių valdžia.

Šneka, kad nugriovimas Briand'o kabineto yra pradžia gilių intrigu, kurių tikslas yra priversti prezidentą Poincarę atsisakyti nuo savo augštos vietos.

NAUJAS GRAIKŲ KARALIUS.

Naujas Graikų karalius Konstantinas sudėjo prisieką 21 kovo ir jau valdo viešpatiją. Jis yra demokratiškas savo pasielgimuose ir žmonių mylimas. Pa-veikslelyje parodyta ir jo žmona Sofija. Apačioje matome užmuštąjį karalių Jurgį ir Konstantiną su savo šeimyna.

ITALIJA.

Vyriausybė siunčia daugiau kareivių į Šveicarijos pasienius. Inžinieriai stato naujas stiproves ties Simplono tuneliu. Iš Afirkos ateina irgi neromios žinios. Keletas šimtų arabų buvo užpuolę ant Italijos kareivių stovyklų, bet buvo atmušti.

FRANCIJA.

Parliametine įnešta, kad priverstina tarnyba kariu-menėje tęstųsi trejus metus. Tuo būdu kariu-mėnės skaičius pasiektų 790,000 — vadinasi, kariu-mėnė pasidaugintų 210,000 žmonių.

15,000 pasiduoda serbams.

Džavid Paša su 15000 turkų kareiviais pasidarė 24 kovo serbams pagal Skumbi upę Albanijoje. Džavid Paša buvo vadu septintojo korpuso ir pirmiau buvo komendantu Uskupe.

Bombarduoja Adrianopolį.

Kovo 24 d. prasidėjo šau-dymas į Adrianopolį iš vi-

sų pusių. Menama, kad tal-kuininkai nori paimti tvirtovę, pirmę pasibaigs karė. Europos viešpatijos nori užbaigt karą kuoveikiausiai.

Sufragistės degina namus.

Sufragistės sudegino Trevethan'o rumus Surrey'uje. Rumai priderėjo naštei George'o White'o, atsižymėjusio buru karėje Anglijos generolo. Namai buvo verti 25,000 dol., ir niekas juose tuo tarpu negyveno.

Sylvia Pankhurst, dukte sufragisčių vadovės Emelinos Pankhurstienės, mari-na save badu kalėjime. Jai valgi pila burnon varu. Prie kiekvienos tokios operacijos įnai grumiasi su daktarais ir kalėjimo tarnais. Jinai skundžiasi esanti visa sudaužyta.

Sufragistės sudegino taip pat golfo klubo namus Weston-Super-Mare.

Čin-Čun užmuštas.

Šanchajuje, Kynuose, ta-po užmuštas buvusias žmo-nių švietimo ministeris Čin-Čun. Užmušėju yra man-ge.

džuras, kursai pasisakė no-rėjęs užmušti generolą Hsin-gą, kurs buvo vyriausioju revoliucijos vadu pirm po-ros metų, ir labai gailėjosi, kad padarė klaidą. Jis pri-sipažino, kad visai nenorė-jęs užmušti tokio gero žmo-gaus, kokiū buvo Čin-Čun.

Naujas Francijos premieras.

— Prezidentas Poincaré lie-pė buvusiam teisybės mini-steriui Jean'ui Barthou su-daryti naują kabinetą viet-on nupuolusio Briand'o ka-binetu.

Visas miestelis sugriautas.

Mažas miestelis vardu Walton šalia Sterling, Ill., tapo visiškai sugriautas Ve-lykų vakare. Pasilikę svei-ka tik tai viena katalikų baž-nyčia. Du žmonės tapo už-mušti, du sužeisti.

Suv. Valstijų vyriausybė gelbsti nukentėjusius.

Prez. Wilson'as liepė ka-reiviams važiuoti į Omaha ir sergėti nuo užpuodinėj-imų ir plėšimų. Raudonojo Kryžiaus valdyba gavo ir-gi paliepiamą gelbėti žmones pinigais, vaistais ir pasto-

Audra padarė daug eibių

Pavasaris atėjo su sniegu ir šalčiu

Velykos slapios. Nukentėjo daugiausia Omaha. Kitokios naujienos.

Daug nelaimių Velykose.

Pirmą Velykų dieną dide-lė audra su viesula aplankė Iowa, Missouri, Illinois, Kansas, Nebraska, Indiana ir Dakotų valstijas. Du šimtu trisdešimt vienas žmogus tapo užmuštas, dau-gybė sužeista ir baisybė nuo stolių padaryta nuosavy-bėms. Vietomis visi mie-steliai tapo sugriauti. Dau-giausiai nukentėjo Mississi-pi ir Missouri upių kloniai. Omaha, Neb., miesto viršila šaukiasi gubernatoriaus pa-gelbos — kad atsiųstų ka-reivių saugoti namų nuo plė-šikų. Viesula aplankė šitus miestus Nebraskaje: Oma-ha, Berlin, Ashland; Iowoje — Neola, Menio, Woodbine, Manley, Ackley, Carroll. Te-legrafo ir telefono vielos ta-po sutrauktos, taip kad tik-rų žinių negalima buvo ilgai gauti. Baisus vėjas kėlė dulkes, paskui kilo lietus, ledai, perkunijos ir viesula.

Omaha nukentėjo dau-giausiai.

Omahą aplankė vėsula du kartu ir užmušė 52 žmonių ir 330 sužeidė. Apie 30 ta-po užmušta krutamuose pa-veikluose.

Apie 9 val. vakare antro-ji viesula pridarė daug pra-gaišties Council Bluffs, Iowa.

Milwaukee mieste potvynis.

Milwaukee'je lietus padarė apie 200,000 dol. pragaiš-ties. Gatvės virto upėmis. Anglių sandėliai tapo nu-griauti.

Bijosi potvynio.

Daugelis upių užsiliejo dėl didelio lietaus paskuti-nėmis dienomis. Aurora, Ill., pasiliko patamsėse ir laukia, kad Fox-upė užlies mjestelį. Išsiliejo taip-pat upės: Wabash, Bleu, Big Wild Cat ir k. Fond du Lac, Wis., laukia nemažes-nio potvynio koks buvo 1881 m.

Pragaištis padaryta dau-giau, kaip už 5 mil. dol.

Šiuo tarpu sunku susekti, kiek pragaištis padarė au-dra. Spėjama, kad nema-žiau, kaip už penkis milio-nus dol.

Terre Haute, Ind.

Skaicius užmuštųjų ir su-žeistųjų audroje.

Terre Haute, Ind., 19 žmo-nių palydėjo gyvybę. Su-žeista 250.

Yutan, Neb. — užmušta

16, sužeista 20.

Berlin, Neb. — 7 — 17.

Council Bluffs, — 12 — 13

Bartlett, Ia. — 3 — 10

Weston, Ia. — 2 — 2

Glenwood, Ia. — 5 — 2

Lafayette, Ind. — 2

Walton, Ind. — 1 — 3

Traverse City, Mich 1 —

Farmeriai straikuoja.

Farmeriai, kurie pristato pieną į Chicago, pareikalavo nuo-pieniū didesnės užmo-kesties. Ligi šiol jie gauda-vo \$1.34 už 100 svarų arba po 4 centus už kvortą (žmo-nės moka po 8 centus už kvortą). Dabar jie reika-lauja \$1.50 už 100 svarų. Reiškia tatau, kad žmonės turės mokėti po 10 centų už kvortą. Chicagoje kasdien suvartoja 265,000 galonų pie-no.

Didelė audra daro daug pra-gaišties.

Valdiškas pavasaris (ko-vo 21 d.) atėjo su didelė au-dra. Chicagoje beveik vi-sos vielos tapo sutrauktos ir susižinot su tolesnėmis vietomis buvo labai sunku. Tik tai į trečią dieną pra-dėjo ateidinėti tikresnės ži-nios apie dideles pragaištis, kurių pridarė lietus vėtra ir šaltis pietų ir rytų valstijose. Aštuoniolika mieste-lių tapo sugriauta, žmonių užmušta apie 200 ir apie tiek pat sužeista. Nukentė-jo daugiausiai valstijos: Ala-bama, Ohio, Indiana, Texas, Mississippi, Tennessee, Loui-siana, Arkansas ir Misouri, o iš dalies New York, Mi-chigan ir Illinois. Chicago-je sužeista 6 žmonės.

Audra buvo ir ant marių. Dvylika didelių laivų nega-lėjo atplaukti laiku į New York'ą.

Kelia mokesčius moterims.

International Harvester Co. nusprendė mokėti savo darbininkėms nemažiau, kaip 8 dol. savaiteje. Kom-panija pati ištyrė, kad už mažiau negalima padoriai pragyventi. Kompanijoje dirba 800 merginų.

Lekcija ir Evangelija

PIRMOJI NEDELIA PO VELYKŲ.

Lekcija. I Jon. V, 4—10. — Mieliausieji: Kastik yra gimęs iš Dievo, pergali svietą, ir toji yra pergalė, kuri apveikia svietą, mūsų tikėjimas. Kas yra, kurs pergali svietą, negut tik tas, kuris tiki, jog Jezus yra Dievo Sūnus? Jis tai yra, kurs atėjo per vandenį ir kraują, Jezus Kristus, ne vien per vandenį, bet per vandenį ir kraują. Ir tai yra Dvasia, kuri liudija, jog Kristus yra tiesa. Nes trys yra, kurie duoda liudijimą daugyje: Tėvas, Žodis ir Šventoji Dvasia. Ir trys yra, kurie duoda liudijimą ant žemės: dvasia ir vanduo ir kraują, ir tie trys yra vienu Jeigu priimame žmonių liudijimą, tai Dievo liudijimas yra didesnis, nes jisai paliudijo apie Savo Sūnų. Tas kurs tiki į Dievo Sūnų, turi Dievo liudijimą savyje.

Evangelija. Jon XX, 19—31. — Anuomet kad buvo vėlu tą pačią dieną, subatoję, ir duris buvo uždarytos, kur buvo susirinkę mokiniai dėl baimės žydų, atėjo Jezus ir atsistojo viduryje ir tarė jiems: Ramybė jums. Ir pasakęs tai, parodė jiems rankas ir šoną. Nudžiugo mokiniai pamatę Viešpatį. Ir tarė jiems antrą kartą: Ramybė jums. Kaip siuntė mane Tėvas, taip aš jus siunčiu. Tai taręs kvėpė ant jų ir tarė: Priimkite Šventąją Dvasią. Kurį nuodėmės atleisite, bus atleistos jiems, ir kurių nuodėmės užlaikysite, bus užlaikytos. O Tomas, vienas iš dvilykų, kurs vadinasi Didymus, nebuvo su jais, kada atėjo Jezus. Sakė jam kiti mokiniai: matėme Viešpatį. Bet jis tarė jiems: Jei gu nepamatysiu jo rankose vinių įdurimo ir neįdėsiu į jo šoną mano rankos, neįtikėsiu. O po aštuonių dienų mokiniai vėl buvo viduje ir Tomas su jais. Atėjo Jezus per uždarytas duris ir atsistojo tarp jų ir tarė: Ramybė jums. Ir tarė Tomui: Įdėk savo pirštą šioje ir pamatyk mano rankas, o pakelk savo ranką ir įdėk į mano šoną, ir buk ne netikintis, bet tikintis: O atsakė Tomas: Mano Viešpats ir mano Dievas. Ir tarė jam Jezus: Dėlto, kad pamatei mane, Tomai, įtikėjai. Palaiminti, kurie nematė, o įtikėjo. Daug kitokių ženklų padarė Jezus savo mokinių akyse, kurie nėra užrašyti šiose knygos. O šitie yra užrašyti, idant tikėtumėte, jog Jezus yra Kristus, Dievo Sūnus, ir tikėdami gyvenimą turėtumėte jo varde.

AMŽINASIS GYVENIMAS.

Tikėjimas mus mokiina, jogei po šiam trumpam gyvenimui prasidės kitas, kuriam nebus pabaigos: jogei tasai busimasis gyvenimas bus teisingiems laimingas rojus gyvenimas, kuomet piktieji bus pavergti pragare, pagal tuos išganytojų žodžius: "Ir eis tie į amžinąją bausmę, o teisieji į amžinąją gyvenimą." Tatai amžinasis rojus gyvenimas yra tikrasis gyvenimas, kuomet pragaros bausmė yra amžinoji mirtis.

Busimo gyvenimo tiesą skelbia mums tikėjimas, nes Dievas jį mums apreiskė ir Bažnyčia jį mūsų tikėjimui paduoda; jį skelbia taip pat ir protas, kuris priparodo busimojo gyvenimo būtiną reikalingumą. Tankiai šiame gyvenime žmonės dori esti varginami ir persekiojami, nedori-gi viso pilni, žemiškuoju gyvenimu džiaugiasi, todėl dieviškoji teisybė reikalauja, kad būtų kitas gyvenimas, kuriame teisieji būtų apdovanoti ir nedorieji pabausti, kiekvienas pagal savo darbus.

Amžinasis gyvenimas teisingiems paskirtas, arba rojus laimės, talpinasi Dievo regėjime, įgijime Dievo ir Jo visų gėrybių. Palaimintieji dalyvaus visuose dvasios, širdies ir pajautimų džiaugsmuose, kurių per amžius joks nuliudimas neaptemdys.

Šitą laimingą gyvenimą Jezus Kristus Savo kancija, mums pelnių, su išlyga, jei mes, iš savo pusės, tos dovanos busime verti. Ji yra suteikiama mums vien tikta kaip ištikimams tarnams, Dievo prisakymus pildantiems: "Jei nori įeiti gyveniman, užlaikyk prisakymus" (Šv. Mat. XIX).

Mirus ant žemės tik tiesiog ineina į dangų, kurie nesineša iš šio svieto klintės jų įleidimui. Kad šis mokslas suprasti, reik mums atsiminti, jogei yra trejopos rūšies žmonės, kurie miršta. Pirmiausiai — nusidėjėliai, kurie sunkiame nusidėjime miršta be atgailos: šie tuojaus esti pasmerkami pragaran. Paskui — teisingieji, kurie Dievo malonėje miršta, bet nespėję atsilyginti Dievo teisybei iš laikinių bausmių, prigulinių už jų nuodėmes: šios dušios esti siunčiamos į čyščius. Ant galo — teisieji, kurie atsilyginti nereikalauja: jų dušios tuojaus esti priimtos į dangų.

Jogei amžinasis gyvenimas tur visudidžiausią vertę, ar nepridera mums visupirmausiai rūpintis kad jį įgytume? Ir jei jį galime įgyti vien tik tikru krikščionišku gyvenimu, ar nereik mums tad stengties gyventi kaip krikščionims pridera?

Katalikiškos Žinios

LIETUVIŲ PARAPIJOS RACINE, WIS., REIKALAI.

Augant skaitliui lietuvių Racine, Wis., manyta buvo pradėti kas sekmadienį laikyti ten Šv. Mišias. Tam pritarė kun. B. G. Traudt, arcivyskupijos raštinės viršininkas 18 vasario 1913 m. Tą sutartį tasai patsai kun. B. G. Traudt J. M. Arcivys-

PIJUS X.

Iš Rymo ateina vis pesmagios žinios. Popiežius tai pasveiksta, tai vėl sunkiau suseraga. Gydytojai dažnai neprileidžia prie jo žmonių.

skupo S. G. Messmer'io var du laišku iš 28 vasario 1913 m. patvirtino. O jau 5 kovo patsai Jo Malonybė Milwaukee' antvyskupis S. G. Messmer netikėtai tatai atšaukia, bet dar uždraudžia man visiškai Racine lankyties. Ir vokiečių "St. Mary's" parapijos klebonas kun. Theo. B. Meyer laišku iš kovo 1913 tvirtino, kad jo globoje pasilieka Racine, Wis. lietuviai...

Taip dalykams virtus prie ligonių aš važiuoti į Racine, Wis. nebegalėsiu, nes man yra uždrausta tenai besilankyti. O Velykų laikui lietuvių šv. Kazimierio parapijos kortelių Kenosha, Wis. nebepridėsiu, kaip pernai darydavau. Tegul tie patys klausos, kurie tokias išduoda. Jos mano parapijoje daugiau nebegiliuos.

Kun. J. A. Gadeikis.

Norwood, Mass. Per pasidarbavimą šv. Jurgio vietinės lietuvių parapijos atsilankė kun. J. Krasnickas ir airių šv. Katarinos bažnyčią 17-18-25 vasario ir klausė velykinės išpažinties ir pasakė šešis gražius pamokslus. Išpažinties atliko apie 500 žmonių ir dar daugelis negalėjo atlikti. Norwoodiečiai yra labai dėkingi kun. J. Krasnickui. Parapijos reikalai eina sparčiai.

Parapijonas.

Brooklyn, N. Y. Musų bažnyčioje 9, 10 ir 11 d. šio mėnesio su didele iškilme buvo pamaldos 40 valandų. Žmonelės skubinosi į bažnyčią atiduoti Viešpačiui švenčiausiam Sakramente išstatytam garbę ir, jogei tai Gavėnios laikas, atlikti šventą išpažintį. Kaip an-

ksti, taip ir vakare bažnyčia visada buvo pilna žmonių. Vakaraš buvo taip pilna, kad daugiau jau ir tilpti negalėjo. Paskutinį vakarą ljo, tačiau ir tatai žmonių nuo bažnyčios nesulaikė. Išpažinties atliko suviršum 1700 asmenų. Musų geriamam klebonui pagelbon atvyko šie kungai: B. Žindzius iš Elizabeth, N. J., Pr. Jakštys, Newark, N. J., M. Šedvydis, Bayonne, N. J., B. Molekaitis, Albany, N. J., J. Žydanavičius, Amsterdam, N. Y., J. Žebis, New Britain, Conn., M. Pankauskas, Bridgeport, Conn., A. M. Milukas, Philadelphia, Pa., V. Slavynas, Shenandoah, Pa. ir kun. A. Kodis, šv. Jurgio parapijos klebonas, Brooklyn, N. Y. Pamokslus sakė: kun. Pankauskas nedėlios vakarą, kun. Slavynas panedėlio rytą, kun. Žebis panedėlio vakarą, kun. Milukas utar-niko rytą ir kun. Žydanavičius užbaigoje.

Laikai pas mus labai blogi. Siuvėjai da nepabaigę straikių, tai daugelį jau bėda prisikišus į akis žiuri. Orai labai baurūs, tai daugelis serga ir miršta, o daugiausia džiova. XXX.

KORESPONDENCIJOS.

KENOSHA, WIS.

Norint ir tankiai iš šio miesto galima laikraščiuose užtėmyti korespondencijų, tačiau vis pasitaiko dalykų, apie kuriuos nėra nuobodu skaityti. Šitai vos tik metai tepraslinko, kaip atsidiuriau į Kenosha, Wis. ir tikrai tas pečius gadina jos išvaizda ir neapšildo

kaip reikiant, gerai. Reikia butinai, ka būtų įvestas garų šildomas. O garų galima gauti iš garbarnės, tikrai pačią bažnyčią pečiukais pristatinėti bereikia ir tokius su garbarne sujungti. Be atsakomos šilumos bažnyčioje negalima būti. Taipogi prieš metus Kenoshoje buvo šnairiavimai katalikų ant socialistų, o šitų ant katalikų. Bažnyčioje buvo iškoneveikiami socialistai, o svetainėse ir karėia mose socialistai pludo katalikus. Dabar to nebesigirdi, išėjus Dr. Šliupo prakalbą. Tačiau tos silpnybės negalima kenošiškiems primesti. Ją turi daktaras, ir jos negali iš savo "Credo" tai klausytojams patinka ar ne. Šitai yra neužginamas ar. Šitai yra neužginamas faktas, kad prakalbų su išdergimais tikėjimo kenošiškiškai nemėgsta ir tą savo nemėgimą parodė Dr. Šliupo prakalbų laike, darant kolektą. Bagočiaus prakalbose surinkta dūsyk daugiau!

Vakarinė mokykla užsima dabar priuošimu Amerikos piliečių. Vienus ruošia prie pirmųjų, kitus prie antrųjų popierių. Kaip jau buvo minėta, Vakarinė Mokykla yra uždėta, tai ir prie popierių priuošimas yra uždėtas. Čia reiktų paminėti kaikuriuos žmones, kurie pasidarbavo prie mokyklos įkurimo ir taikon kenošiškių suvedimo, bet pradėjus jų vardus minėti, perliga išeitų litanija. Gana bus pasakius, kad kenošiškiiai yra rimti vyrai ir mielai noru griebiasi gerų sumanymų, išėjus tulą "aš"... ex-socialistą iš Chicago rubsiuvių straiko laiku, bet jo nekas teklauso ir apie pritarimą jau negali būti kalbos. "Birutė" grumiasi net su mokiniams išpažinties dvejų vaidinimų. O "L. B. Dr." renkanti aktorius ir mananti lošti "Viršaičio Vargai". Bet man ding, to veikalo trumpumas, nes tėra vienveiksmis, ir jo tendencija nelabai kenošiškių tepakakš. Kenošiškiiai nori gerų ir mažiau laisvų trijų veiksmų vaidelių. Dėl to, o gal ir dėl kitokio kila ukas tarpu "Birutės" ir "L. B. Dr." vadų. Linkėtina, kad toji audra išsiblaškų, laikraščiai neįsiekusi, nes geriaus vietoje ir akiš į akį pasiaiškinti, negu po laikraščius savoje "aš" ginti.

Vyrų darbai nuo pat pradžios vasario pradėjo malkintis ir nežinia kada pasitaisys. Merginoms dar galima gauti darbą ir šios dienos vietiniuose anglų ir vokiečių laikraščiuose užtėmijau labai ilgą eilę vietų, kuriose pajieško merginų. Užtai neprošalį būtų iš Chicago bedarbėms čia atsibastyti. Kelionė tikrai tekaštuoja \$1.04 iš Chicago į Kenosha.

Kun. J. A. Gadeikis.

NORWOOD, MASS. Nauja moterų draugija. Prakalbos.

Pasidarbavimu šv. Jurgio Kareivio draugijos čia tapo sutverta moterų ir mergaičių draugija vardu nepertojančios pagalbos Paneiš Švenčiausios. Tos draugijos prakalbos buvo 9 ko-

vo. Pirmininkė, J. Vasiliau skienė pirmiausiai paaiškino draugijos tikslą ir jos naudą ir ragino visas moteris ir merginas varsties į ją. Kalbėtojai buvo šie: J. Jaruševičė iš Wolpole, Mass. ir M. A. Narkunas iš Lawrence, Mass. Deklemano mergina V. Apsegiutė ir dvi mergaitės, iš So. Boston'o paskambino ant piano G. Norbutukė. Kalbėtojai aiškino jos naudą ir jos reikalingumą. Tiek kalbėtojai, tiek deklimatorės savo užduotis atliko gerai. Buvo pasidarbėjęs pribut į prakalbas kunigas J. Krasnickas, bet nepribuvo. Pabaigoje pirmininkė paprašė publikos, kad paukų, kiek kas išgali Bostono siuvėjams straikininkams. J. Jaruševičė paaiškino straikininkų sunkų padėjinį ir perėjęs per publiką, surinko aukų 22 dol. su centais. Žmonių buvo didelei, nors tą dieną cecilikai turėjo diskusijas. Dabar jie turi daug darbo, kaip Dievą, tikėjimą ir kunigus išnaukinti, o apie straikininkų šelpimą nei nemano. Cecilikai yra priešingi ir viršminėtai moterų draugijai ir nori jai užkenkt, bet moterims nereikia jų bijoties visai. Tegul jie sau burzgia, nes jie tam ir yra sutverti, kad visokiems naudingiems darbams kenkt.

Pipiras.

BOSTON, MASS.

Musų cecilikučiai labai mėgsta pasigirti savo tariamais pasisekimais. Jie čia turi savo salę (anot "Tarkos": 8 pėdų pločio ir 15½ ilgio), kurioje jeigu surengia kokį Koncertėlį arba prakalbas, tai savo laikraščiuose visada trimituoja apie didiausį pasisekimą. Žmonių, girdi, būvę tokios nesuskaitomos daugybės, kad nesutilpė į salę (tenai telpa apie 60 žmogystų). Neapleidžia dagi pridurti, kad žmonių susipratimas (su-prask socializmas) auga ir didinasi kasdieną.

Reikia pažymėti ir kitas jų žmonių silpnumas. Jie mėgsta kartais. apsimesti kitos lyties asmenimis. Reikia žinoti, kad visos jų Adomaitienės, Baltruvenės, Vaitekaitienės, tai vis ušoti, surembėję cecilikai — vyrai. Jų "Jauna mergaitė" tai išblyškęs senbernis. Jų "Mažos Onytės" tai vis dideli cecilikai — gudragalviai, kurie tokiu būdu tiki-si daugiau sukvailinti jaunimo. "Laisvė" savo feljetonuose, lupomis savo "Rožytės" mokiina vaikus savo tėvus kolyti. Aprašinėjimai visokių skandalų "Slapybių" taisai laikraštis platina biauiausių demoralizaciją. Sako, kad tai esąs geriausias jų ginklas. Žinoma, koks karžygys, toks jo ir ginklas.

Tėvai! tokių nešvankių laikraščių nesileiskite nei pro duris. Jie ištvirkys jūsų vaikučius.

Bastuoklis.

BALTIMORE, MD.

Atsivertusio kun. V. Dilionio prakalbos.

Musų miestė atsilankė seniau visiems Amerikos lietuviams žinomas kun. V. Dilionis. Laikė jis prakal-

bas 9, 10 ir 11 d. kovo lie-
tuvių svetainė, kurioje a-
pie dešimtį metų atgalios
klebonavo, kaip nepri-
gulmingas „kunigas“. Jis čia
buvo sutvėręs ir nepriklausomą
parapiją.

Dabar V. R. Dilionis yra
Rymo-katalikiškas kunigas
Graikų-katalikiškųjų apeigų
(Jį įšventino rusinų vyskupas
S. Ortinski. Red.). Atsilankė jis į
Baltimore, kad pataisyti savo klaidas
ir tuo tikslu laikė prakalbas.
Pirmą ir antrą vakarą kalbėjo
apie garbingą Lietuvos praeitį.
Aiškinė jos istoriją. Taipgi abu
vakarus kalbėjo apie Amerikos
lietuvių. Daug naudingų daiktų
papasakojo. Yra geras kalbėtojas.
Daugiausiai kalbėjo apie mūsų
gyviusius reikalus, partijas ir
partijėles. Kur, sakė, du lietuvių
sueina, tai daro tris partijas.
Nupeikė Baltimoriečius teisingai,
už jų apsilėidimą — kad jie čia
gyvena 30 metų, o da neturi
savo kapinių, salės, kur jaunimas
galėtų sueiti, doriai pasilinksinti,
pasiskaityti.

Pagalios kalbėjo apie klaidas: kad alei vienas
žmogus padaro kasdieną po
kelias klaidas, ir apie save
priminė; sakydamas, „jaunas
buvau, maniau, kad viską galiu
padaryti. Nenorėjau klausyti
kardinolo Gibbonso, tai klausiau
Juškelio ir Čėsnos (komiteto
vardai nepriklausomos bažnyčios).
Dabar šiek tiek susitaisė, visi
atleiskite man, jei kam ką negero
padariau. Dirbkime visi iš vieno,
GERA darykime!“

Taigi geras pavyzdys mūsų
visiems neprigulmingiems
zokrastijonams. Kunigas Dilionis
turbūt pirmas buvo nepriklausomas
ir pirmas turbūt viešai išpažino,
kad negerai darė.

Žmonių pirmą vakarą buvo
apie 5-6 šimtus, o antrą mažai.
Mat oras buvo baurus, lijo.

Antrą vakarą kun. D. pasakė,
kad paskutinį vakarą kalbės
apie lietuviškus žvėrbliamušius.

Kad ir žinojo žmonės apie
ką kalbės, bet tiek daug nesu-
sirinko, kiek pirmą vakarą, mat
užgirdo, jog „ne be tas“. Tečiau
publikos buvo vis dėlto nemažai.
Kalbėtojas iš anksto prašė, kad
niekas jo kalbos netrukdytų, ar
patiks kam ar ne, liepė užsilaikyti
visų ramiai ir pasakė, pabaigus
kalbėti, galėsi duoti klausimus.

Kalbėtojas pradėjo kalbėti
apie socializmą. Jisai pasakė,
kad nieko prieš partiją neturi.
Socialistų partija tai politiška,
kaip republikonų, demokratų ir
kitų. Tarp jų esą gerų diplomatų,
teisingų ir dorų vyrų ir rinkimuose
visados galime atiduoti balsą už
gerus ir dorus socialistų partijos
vyrus.

Svetimtaučiai ir mūsų
kaikurie socialistai teisybės
jieško, gero nori daryti žmonėms,
ypač darbininkams. Bet daugelis
musiškių socialistų — tai „žvėrbliamušiai“.
Žinoma, tat labai kaip kam ne
prieš džia: emė kaipur neberman-
ti ir lyg žirniai ant skaurados
šokinėti. Musiškių socialistai
viskam priešinasi. Ardo organizacijas,
bylinėjasi, smežia kunigus. Te-

vą Kazimierą visaip išjuokė,
laikraštį išteplojo, o tas žmogus
gero daro. Kad žmonės eina į
bažnyčią, socialistai malkas
kapoja. Daro tai tyčia. Drasko
šventųjų paveikslus. Jeigu žmogus
paveikslą pasikabina, tai turbūt
jam reikalingas. O jei socialistas
paveikslą sudrasko, tai niekam
jokio gero nepadarė. Priminė
taip-pat apie revoliuciją, kad
socialistai surinko pinigų ir
nežinia kur juos dėjo, niekam
gero nepadarė. Kun. Dilionis
kalbėjo dar daug kitų dalykų.
Žinoma, tokia kalba išveda iš
kantybės mūsų „žvėrbliamušius“.
Jie emė atsiliepinėti ir trukmą
daryti. Tai matydamas, kunigas
nustojė — kalbėjęs, ir liepė
klausimui duoti. Įsikarsčia-
vė socialistai pradėjo sykiu kelti
ir po kelius klausimus statyti.
Žinoma, jų nebuvo galima
girdėti, nei ko kas klausia,
nei kam ką atsakyti reikia. Žmonės
tuojau išsiskirstė.

A. Ramutis.

BROOKLYN, N. Y.

'Nepriklausomoji' parapija.

„Draugas“ yra toks laikraštis,
kursai talpina lietuvių katalikų
tiesos žodį. Jis priima katalikų
draugų raštelius. Aš esu lietuvių
katalikų draugas, tai ir noriu
persergeti Brooklyno lietuvių
katalikus. Žinau, kad yra kitose
miestuose lietuvių tamsuolių,
kurie pasigauna kokį prasikaltusį
kunigą, kad jis būtų ir pame-
tęs kunigystę, pasisamdo są-
lę ir giriasi turį „nepriklausomą“
bažnyčią. Panašiai atsitiko ir
Brooklyne. Atsirado čia „nepri-
klausomas... kunigėlis“.

Kaip girdėjau, jis buvo pir-
miau iš proto išėjęs, o dabar
pradėjo skelbties esąs „kunigu“.
Turi nusisamdes vieną kambarį
labai prastoje vietoje. Per visą
savaitę jis dirba dokuose, o
sekmadienįjį parsineša iš J. Ž.
smuklės bonkutę vėno ir laiko...
mišias. Žinoma koks vėnas tokios
ir mišios. Istabu, kad ir tas mi-
šias lankosi lietuvių, bet tokie,
kuriems vidudienyje reikia žvakės,
arba kurie bažnyčią mato tik tuomet,
kad karas juos vėža pro šalį.
Bet labiausiai stebėtina, kad ir
bedieviai pradėjo sykiu su kitais
reikauti parapijos ir bažnyčios —
žinoma, tokios pat, kaip ir jie —
bedieviškos. Nepriklausomos pa-
rapijos reikalais buvo ir susi-
rinkimas saliuokėje pas J. Žiurkų.
Susiejo kokia 30 žmonių. Toji
saujėlė žmonių nutarė įsteigti
nepriklausomą parapiją ir aną
dokų darbininką padaryti kunigu.
Po nutarimu pasirašė keli žmonės
ir reikalavo nuo susirinkusiųjų po
dešimtuką pagarsinimams.

Kovo trečią d. turėjo but
antras susirinkimas. Tuo tarpu
atsirado ir uolus naujosios pa-
rapijos agentas J. Ž., kurs pra-
einančius žmones užpuldinėja ir
traukia į savo smuklę, kaip žydas
į krautuvę. Bet pirmutiniai
grybai girioje dygsta niekam
netinkami, ir vabalai juos suėda.
Taip bus ir Brooklyne su tokia
parapija ir tokiu jos kunigu.

V. Krapla.

NUO WESTVILLES, ILL. PADANGĖS

Nors Westville garsi yra
nepaprastai dideliu skaitliu mi-
smuklių arba aptiekių, kaip papras-
tai čion žmonės anas vadina; ant
2,700 gyventojų smuklių čion net 46 —
iš kurių augiau nei pusė lietuvių,
nors žmonės čion, gerai uždarbiau-
dami ir girtuokliauja daugiau,
negu kur kitur, visgi galima sakyti,
kad ir čionai dar galima surasti
žmonelių su prakilnesniais —
jausmais. Prie tokių galima pris-
kaičiuoti atjaučiančius reikalin-
gumą naujos didesnės bažnyčios.

Jau tam tikslui ir aukos
pradėtos rinkti, jau net ir keletą
tukstančių surinkta, bet ką tie keli
tukstančiai reiškia ten, kur reikalinga
jų kelių dešimčių! Stebėtina, jog
sumanymą savo aukomis remia
daugiausiai ir bemaž ko tik ne vieni
žmonės; tiesa nekurie ir iš jauni-
kaičių jau davė po keletą dolerių,
kiti net po 25 ir daugiau, bet mažas
tokių nuošimtis; žinoma, priežas-
tis to ne kas kita kaip tik girtuokliavimas, palaidus gyvenimas
ir peiktinas apsilėidimas. Nežiurint
ir tat pradėtas darbas eina pir-
myn. Tam tikslui Westville
jaunimas parengia perstatymą,
Šv. Jurgio dr-gija baldų, vietinis
krutamųjų paveikslų vedėjas p. Vla-
das Geryba paukojo vienos dienos
pelną — \$85.00. Iš priežas-
ties gi vietinio klebono vardadienio
parapijės mokyklos vaikeliai, (ku-
rių yra apie 250), vadovau-
jant gerb. Ses. Nazaretie-
tėms dienoje šv. Kazimie-
ro parengė perstatymą, nuo kurio
pelnas \$50 pauko-
tas tam pačiam tikslui, tai yra
naujos bažnyčios statymui. Tas
vaikų perstatymas visus užga-
nėdimo, ir šiais metais su-
sirinko labai skaitlingai. Laikė
perstatymo užsilaikė ir tyliai — o
matydami, kaip jų vaikai — didi ir
maži — kuopukiausiai lošia savo
roles, su džiaugsmu ir pasididžiavimu
ir vien tik apie perstatymą bekalbėda-
mi, grįžo namon. Daugiau mums
reikia tokių perstatymų. Girdisi,
jog antroje vėlykų dienoje Westville-
čiai rengiasi su perstatymu ir
vėl bažnyčios naudai, taipgi jog
šv. Antano dr-jai tam pačiam tikslui
rengia balių — o jos pavyzdį ža-
da sekti ir kitos draugijos, —
taigi garbė visiems gerai manantiems!
Westville tai tikrai lietuviškas
miestas, visa valdžia čion lietuviška,
o kad šiam pavasaryje (ba-
landžio mėn.) bus rinkimai miesto
gaspadoriaus ir kitos valdybos,
tai dabar pas mus apie tai tik ir
kalbama. Girdisi, jog be svetimtau-
čių net trys lietuvių yra į mies-
to gaspadorius kandidatais: P. P.
Petras Daujotis, Andrius Aponaitis
ir Petras Gladkauskis. P. Daujotis,
dabartinis miesto gaspadorius —
nors lietuvis, bet nieko su lietuvi-
ais (išsmuklių) neturi. Jisai ma-

žai ką lietuviškai tekalba, prie
lietuviškųjų katalikiškųjų draugijų
nepriėmė, — yra buvęs tai ai-
rių bažnyčios parapijonų, —
taigi bemaž visi lietuvių patrio-
tai yra prieš jį. Andrius Aponaitis
— užima vietą teis-dario (sudžios)
ir nesyk pri-
verstinai baudamas savo brolius
lietuvių ir juos teis-damas, kad ir
teis-ingai, jiems įkyrėjo, taigi ir po
pusė nedaug lietuvių. Tretytis gi
P. Gladkauskis — vyras pusėtinai
apšvietas — jaunas, blaivus ir su
visais mandagus, o kad be to dar
geras katalikas ir geras lietuvis,
turi daugiausiai prielankių sau,
kurie ir ketina palaikyti jo kan-
didatūrą ateinančiuose rinkimuose.
Tikimos, jog kaip kad kitados, taip
ir šiemet laike rinkimų bus po trobas
vežiojamos bačketės ala-
us, o gal dar ir dalinami pinigai,
bet žmonės jau žino, kuo tat kvepia,
jog po rinkimų už, buvęs tai do-
vanai, gertai alų, karčiai ir
brangiai reikia užmokėti, — visi
tad kalba, jog ne už alų, ne už
pinigus, bet už gerą žmogų — už
žmogų teisingą ir už tikrą lietuvių
balsus. Pui kus tai apsilėidimas.

B. S.

Gaspadinės ir Vyrų

I.

McKEES ROCKS, PA. Gaspadinė Unija.

Porą savačių atgal skai-
tytojai „Draugo“ „Lietuvos“, „Kataliko“ ir „Vie-
nybės Lietuvių“ turė-
jo progą pasiskaityti apie naujausią
sumanymą, kilusį tarpe Amerikos
Lietuvių Moterų: „Gaspadinė Unija“
Pittsburgo. Idomu gal-
bus žinoti „Draugo“ skaitytojams
koks tai paukštis, ta Pittsburgo
gaspadinė Unija? Dėlto aš, senas
korespondentas „Draugo“ iš
McKees Rocko, apturėjęs nuo
vienos moterės (kurioje 9-ta kovo
lankėsi Pittsburgo) gaspadinė
unijos atsi-
sąukimą (dalinta tą dieną
prie bažnyčios Pittsburgo) už-
kviečiantį visas lietuves moteris
ir jų susirinkimą: Utarninke Kovo
11-ą 1913 m. 7:30 vakare, Mokslo
Dr-gijos svetainėje; tagi tat va-
žai — kuopukiausiai lošia savo
roles, su džiaugsmu ir pasididžiavimu
ir vien tik apie perstatymą bekalbėda-
mi, grįžo namon. Daugiau mums
reikia tokių perstatymų. Girdisi,
jog antroje vėlykų dienoje Westville-
čiai rengiasi su perstatymu ir
vėl bažnyčios naudai, taipgi jog
šv. Antano dr-jai tam pačiam tikslui
rengia balių — o jos pavyzdį ža-
da sekti ir kitos draugijos, —
taigi garbė visiems gerai manantiems!
Westville tai tikrai lietuviškas
miestas, visa valdžia čion lietuviška,
o kad šiam pavasaryje (ba-
landžio mėn.) bus rinkimai miesto
gaspadoriaus ir kitos valdybos,
tai dabar pas mus apie tai tik ir
kalbama. Girdisi, jog be svetimtau-
čių net trys lietuvių yra į mies-
to gaspadorius kandidatais: P. P.
Petras Daujotis, Andrius Aponaitis
ir Petras Gladkauskis. P. Daujotis,
dabartinis miesto gaspadorius —
nors lietuvis, bet nieko su lietuvi-
ais (išsmuklių) neturi. Jisai ma-

reis, daugiau galėsiu duoti
saldžiosios kumai, ir jįjį
bus atviresnė. Nei neapsi-
rikan. Apie devintą valan-
dą vakare mano kuma po-
draug su kaimyne, irgi u-
nijos narė, sugrįžo namon.
Buvo abi neramios ir ner-
vingos. Ačiu Ponui Dieviui,
kad aš šiandien į laiką pas-
tave su vaistais pribuvau,
tariau savo kumai. Matai,
kaip buvo: vakar mano El-
ziutė, o tavo krikšto duk-
tė, pradėjo skusties, kad jai
pilvą skauda, sakau, gali
mirti, reikia duoti žinią ku-
mai. Taigi šį vakarą parė-
jės iš darbo, ir atvažiavau
prie tavęs ir dar netuščiaus.
Turiu vaistų, kurie sustip-
rins jų dviejų nervus ir pri-
duos drąsos. Nu, ir pradė-
jome vaistuosius. Ištušti-
nus po tris stiklelius sal-
džiosios užklausi kumos
džiosios, užklausi kumos
dinių uniją: kas ją pradėjo,
koks jos tikslas ir ar daug
prie jos priguli? „Matai ku-
mai, sako man kuma, pas-
mus ant Sohų yra dvi labai
mokytos ir pirmievis mo-
teris: Doktorė Striukaitienė
ir Ožauskienė. Doktorė
mokines skaityti ir ra-
šyti net patįsai doktoras Š.,
o paskui per dvi žiemas jįjį
„vaikščiojo ant versiteto“, o
Ožauskienė sėmė moks-
lų garsaus B., net jis jos
burdingieriumi buvo! Tai-
gi tos dvi vadės pasisaukė
dar kitas penkias pirmie-
viskas moteris, nu, ir aš su
savo kaimyne tame skait-
linėje radausi. Pasikalbė-
jome apie tai ir kitką, o y-
patingai apie tuos tikybi-
nius prietarus, kaip jie mu-
sy seseris tamsybėje ir ver-
yovėje laiko, nutarėme švie-
są platinti. Klausimas ki-
lo, kaip prie tų tamsuo-
lių prieiti, josios taip bi-
jos šviesos! Doktorė, atsi-
stojus sako: tiesioginiu ke-
liu mes prie jų neprieisi-
me, reikia joms duoti ką
nors sučiupamo, materia-
liško. Ožauskienė tada su-
šuko: jau aš žinau, o tai
taip padarysime moterėlės:
aš laikiau seniau burdingie-
rius; tu jiems turi dirbti ir
dirbti, o jie paskui užsidė-
ję kuparelius ant kupros,
pabėga neužsimokėję už
burdą, net B. už burdą man
neužsimokėjo, bet nuo jojo
nors šviesos igijau; užtai-
gi apgarsinkime, kad nori-
me gaspadinę buvį page-
rinti, priversti, burdingie-
rius užsimokėti, o toms ož-
koms tas tik ir rupi, tai už-
kvietus mitingą visos su-
bėgs, o tada padariusios
gaspadinę uniją, galėsime
lengvai jas iš prietarų trau-
kti ir šviesos kelią rodyti.
Visos septynios tad nuta-
rėme, idant šioje dienoje vi-
sų lietuvių moterų mitin-
gą suaukti!“

Laikė šio paaiškinimo, iš-
tuštinome dar po tris sal-
džiosios. Mano kuma tarė
man, kad jai nuo saldžiosios
nekartą riemuo širdį graužia.
Paprastai, kad atidaryčiau
kimelinės butelį. Pripilus po
stiklelį kimelinės, užklausi
kumos, o ar daug šiandien
mitinge susirinko? — „Teisybė
pasakius, kumuti, tarė anoji,
tai be mūsų septynių, tik se-
ptynios atėjo ir tai pačios
tamsiausiosios“.

Na, kuma, imkime dar po
vieną kimelinės, nes man
reikia skubinties, visą va-
pupę į klubą. Tai gerai,
pamąsciau, kad vyras klu-
mės, jis be vidmakio nepa-
til!

Na, sudiev, kuma ir tu
kaimyne, atsisveikinant tu-
riu judviem pasakyti, kad
iš tų pirmų septynių, susi-
daro septyni griekai didie-
ji, o dar pridėjus tas se-
ptynias tamsiausias, tai vis-
tik pasidarys: septyni tam-
sausieji ir visu didžiausie-
ji griekai — ir taip ant vi-
sados prie to skaitmens te-
beliks! Good night!

J. M. Vinis.

II. MOTERIŲ UNIJOS DĖLEI.

„Draugo“ 9-me num. šių
metų tilpo Lietuvių Gas-
padinė Unijos atsišauki-
mas iš Pittsburgo. Prie at-
sišaukimo tapo pridėta
„Draugo“ redakcijos pa-
staba su gana plačiai iš-
dėstytu pritarimu Unijai.
Gaila, kad „Dr.“ redakci-
ja nežinojo minėtos Unijos
tikslų ir, pasiremama vien
atsišaukimu, davė užuojau-
tos žodį.

Niekas, man rodosi, nesa-
kys, kad moterims nereik-
ia sąjungos. Bet pirm tar-
siant užuojautos žodį rei-
kia pažymėti, ar išties Pit-
tsburgo lietuvių gaspadinė
Unija užpildo vietą laukia-
mos ir pageidaujamos są-
jungos. Ar šita Unija iš-
dygo iš gyvenimo reikalo
ir ar jos tikslas nori tai-
kyties prie gyvenimo aplin-
kybių?

Reikia mums atsakomų
gaspadinė — kitokių, ne-
kaip dabar turime. Atva-
žiuoja lietuvių į Ameriką
iš kaimo neprispratę prie
miestų gyvenimo. Taigi
lengvai pasigadina, greitai
nupuola: tampa girtuokliais
ir tt. To nupuolimo gal ne-
butų, jei pačios gaspadinės
mokėtų gyventi miestiskai.
Kadangi tečiau nemoka, tai
turi mokintis. Kitais pa-
riant, namų užlaikymas A-
merikoje reikalauja atmai-
nių. Tečiau ar tveriamoji
Pittsburgo Unija tokias at-
mainas suteiks?

Vargiai. Galiau net sakyti,
kad — ne.

Unija savo atsišaukime
sako: Santykiai lietuvių
gaspadinė su burdingie-
riais blogi, paverčia mote-
riškę vergę, vyrus — gir-
tuokliais, apsilėidėjais, vai-
kus — visokiais nedorėliais,
ir tt. Galop girdime apie
kovą ir pasipriešinimą vi-
sokiems išnaudojimams.

Gal atsišaukimas nesim-
patingas?

O, taip, jis simpatingas —
tik turi vieną ydą. Dėlto
sesės nesako, kokius vai-
sus vartos kovoje su anuo
blogiu? Gal, pasakius, grei-
čiau galima būtų prasalinti
blogą. Patsai nusiskund-
mas, be nurodymo būdų
blogą prasalinti, nesu-
teiks pageidaujamų vai-
sių. Šauksmas, kad viso
svieto moteris subruzo ko-
vot prieš visokius išnaudo-
jimus, negali būti užtekti-
nu pamatu tvėrimui sąjun-
gos, panašios į Pittsburgo
Gaspadinė Uniją... Pa-
saulio moteris, jei aš gerai
suprantu, kovoja už poli-
tikos teises, lygias su vyru —
musiškes gi moterėlės —
su burdingieriais, dągi pir-
moje eilėje burdingierius
pastato, kaip luomą prie-
kurį reikia kovot.

Bet, duokime, santykiai
tarp šeiminių ir burdin-

gierių yra taip blogi, kad
reikia butinai tverti. Gas-
padinė Unija — tai dėlko
nepasakyt: reikalaujame,
kad burdingieriai apsieitų
su mumis geriau, kad moki-
tų už išlaikymą brangiau,
kad negirtuokliuotų ir
taip toliau. Bet Uni-
ja gali but tveriamą ir
tokiu tikslu: pasimokyt šei-
mininkavimo (kas mūsų šei-
mininkams labai reikalin-
ga), higienos, vaikų auklė-
jimo ir tt. — o apie šitus
daiktus atsišaukime nieko
nerandame. Ir nenuostabu,
nes Gaspadinė Unija Pit-
tsburge buvo tveriamą vi-
sai kitokiais tikslais. Uni-
jos tvėrėjoms rūpėjo ne
gaspadinė reikalų pageri-
nimas, bet socializmo ir lai-
svų nuomonių pastaty-
mas tarp tamsesnių, kaip
jas pirmiečiai vadina, mo-
terijų. Mat mūsų moteris
tvirtai laikosi tikėjimo, apie
visokius — izmus nei klau-
syt nenori, i pirmiečių pra-
kalbas nesilanko — taigi
Pittsburgo laisvamanės —
socialistės (jų čia tik ke-
lios) ir susimanė tvert Uni-
ją. Jos gudriai sau išga-
vojo šitoki dalyką: Paskel-
bsime, girdi, kad moteris
yra skriaudžiamos kad bur-
dingieriai paverčia jas ver-
gėmis; kad atsikratyti ta
vergiją, paragisime jas ra-
šyties į Uniją; Unija lai-
kys prakalbas — ir platinis
socializmą ir laisvamanybę
tap „tamsių“ moterų. Tai
toks tai buvo Unijos tik-
slas. Kad buvo šitoks, o ne
kitoks tikslas, parodo ir
kitas faktas, butent, kad
pradėjus moterims tvert U-
niją, ir burdingieriai buvo
subruzdę, bet pamatę, kad
moteris neįėjo mokesčio
už „burdą“ pakėlimo, bet
visai ko kita, paliovė orga-
nizuoties (Rodosi, burdin-
gieriai turėjo susirinkimą
ir pastatė savo reikalavi-
mus; skaityk „D.“ pra-
ca numerį. Red.).

Moteris — šeiminių są-
junga reikalinga, bet ne to-
kia, kokia yra Pittsburgo
Gaspadinė Unija. Lietu-
vėms yra reikalinga didelė
draugija — Susivienijimas,
kurio tikslas būtų pašalpa
ligoje, pasimokinimas tinka-
mo namų užlaikymo, hy-
gienos, vaikų auginimo, su-
sipažinimas su tikėjimo tie-
somis ir tt. Lietuvė mote-
ris, atkeliavusi Amerikon,
nemoka čia gaspadinauti
kaip reikiant. Jai reika-
lingas šituo žvilgsniu kel-
rodas, kuriuo ir galėtų bu-
ti lietuvių sąjunga. Lau-
kiamam Kongresui vertėtų
pasirūpint sutverti tokią są-
jungą. Šitame reikale vy-
rai privalo eit moterims pa-
gelbon. Ne pykt burdingie-
riams reikia, kad moteris
organizuojasi, bet džiaug-
ties. Tegul rišasi kruvon,
o susiriusios tegul mokina-
si, kaip virt, kaip vaikus au-
klėti, ir tt. Už gerą namų
prižiūrą ir padorų užlaiky-
mą burdingieriai be abejo-
nės duos ir atsakomą už-
mokestį.

Burdingierių Brolis...

Red. Priešas.

„Dilge-
lės“ giriasi, kad Gaspadi-
nė Unija sutvėrė socialis-
tai, o kitas korespondentas
praneša mums, jog Unija
susidariusi į socialistų ku-
pą. Tatai parodė, jog Pit-
tsburgo moterų judėjimas
neturėjo platesnių tikslų.

LITHUANIAN WEEKLY DRAUGAS [THE FRIEND]

Published Every Thursday

Lith. R. C. Priests' Ass. --- Publishers.
2634 W. 67th Street, Chicago, Ill.
Telephone Englewood 9611In all Communications must be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67TH ST. CHICAGO, ILL.Visas korespondencijas, rašius,
pinigus už prenumbratą, darbus ar
apgarsinimus, visada reikia siųsti
šiuo adresu:**DRAUGAS PUB. CO.**
2634 W. 67TH ST. CHICAGO, ILL.Redakcija pasilieka sau teisę
išsiųsti, trumpinti arba atmeti vi-
sus prisiunčiamus rašius.Laikas ir vieta raštų talpinimo
priedera nuo redakcijos.Atmetieji rankraščiai nėra gra-
žinami redakcijos lėšomis.Rašyti reikia tik ant vieno pus-
lapio, paliekant plačią tarpus
tarp eilučių. Popieris nėra ko gal-
lities, nes korespondentams ir
bendradarbiams rašant ant abiejų
pusių, da-gi smulkiais raidėmis,
redakcijai labai dažnai prisieina
perrašinti atsiųstus rašius.Norint, kad raštas būtų arti-
miausiam numerijje, rankraštis
reikia pristatyti spaustuvenėn vė-
liau, kaip 9 valandą išryto antra-
dienijje (utarninke).

REDAKCIJOS PASTABOS

„Vidikizmas grįžta at- gal.“

Laikome savo priedermę atkreipti S. L. A. narių do-
mą į neatsakomą jų organo
„Tėvynės“ redagavimą. Nie-
ko nesakytumė, jeigu
„Tėvynė“ būtų p. V. K.
Račkausko nuosavybė arba
Laisvamųjų Susivienijimo
organas. Bet jina yra or-
ganas organizacijos, kurios
didėsni dalis yra katalikai.
Tokios organizacijos orga-
ne neprivalo būti vietos ka-
talių tikėjimo užgaulioji-
mams. Atsimename, kaip
anais metais p. K. Vidikas
— anuolaikis „Tėvynės“
redaktorius — pradėjo Die-
vo vardą rašyti su mažąja
„d“. Ir kas? Tapo atstaty-
tas nuo vietos, nepasibaigus
nei terminui. Kažin ar ta-
pat neatsitiks su p. Račkaus-
ku, jei nesiliaus išdarinė-
jes prieštikiybinių donkio-
terijų Susiv. organe. Jan
seniai buvo matomas neti-
kumas „Tėvynės“ redaga-
vimo: pav. jeigu redaktoriui
nesinorėdavo įieškoti me-
džiagos numerio pripildy-
mui, jis užkimsdavo „Tė-
vynės“ skiltis... „Laisvosios
Minties“ reklamavimu. Da-
bar tapo įvestas naujas sky-
rius, vardu „Trupiniai iš
Amerikiečių Gyvenimo“.
Nesakant jau to, kad tie
„trupiniai“ tikty greičiau
„Dievo Rykštei“ arba „Tar-
kai“, o ne „Tėvynėi“, juo-
se galima pastebėti nereik-
alingą ir nesąmoningą ka-
talių tikybinių jausmų už-
gauliojimą. Pav. No. 11-
me randame šitoki žiedelį:

„Rochester, N. Y. —
Šventas Kazimieras tėvo
Jurgio bažnyčioje pasakė
24 pamokslus, — neteko
girdėti, kad būtų užkims-
ęs Žmonės bučioja kryžių,
kabantį „bočinėje“ ir ne-
sibijo užsikrėsti limpano-
mis ligomis, nors, iš tų
bučių ir užsikrėtimo
„naudos nėra net iš re-
ligiško atžvilgio“.

Priderantis į S.L.A. ka-
talikai pirvalo prieš šito-
kius laisvamaniškus šokinė-
jimus „Tėvynėje“ užprotes
tuoti.

Opus, bet svarbus klausimas

Iš Pittsburgo rašo mums,
jog susitvėrusi tenai gas-
padinių unija turėjusi tik-
slą ne ginti gaspadinių rei-
kalų, bet praplatinti tarp
„tamsių lietuvių“... laisves-
nių pažinimą. Kitaip tariant,
gaspadinių unija turėjo but
meškere, su kuria tikėtasi
įtraukti lietuves katalikes
į laisvamanių varžą. Musų
korespondentai rašo mums,
kad laisvamaniams nepasi-
sekę atsiekti savo tikslo —
vadinas, moteris katalikes
nesidavusios pasigaut ant
meškerės.

Tiek to. Ne tame svar-
ba. Svarba tame, kad „gas-
padinių unija“ pajudino
opų, bet svarbų klausimą,
kurį jau pradėjo gvildinti
badai pirmu sykiu beveik vi-
si Ameikos lietuvių laikraš-
čiai.

Nesileisime į smulkme-
nas. Užteks mums pasa-
kyt, kad santykiai tarp še-
imininkių ir burdingierių
ištiesų reikalauja pataisy-
mo. Skundžiasi šeimini-
kės ant burdingierių — ir
turi tiesą; skundžiasi bur-
dingieriai ant šeiminkių —
irgi turi tiesą. Jeigu
burdingieriai sako, kad še-
mininkės užlaiko namus
nešvariai — tai ir šei-
mininkės gali prikaišioti bur-
dingieriams tokį pat nešva-
rumą. Atsiranda burdingie-
rių, kurie ilgai nesimaino
apatinių drapanų, prausia-
si tik butinam reikalui atė-
jus, gula su purvinais čeba-
tais lovon (jei pareina giri-
ti), ir tt. Pridėkime dar ne
švarumą kalbose, dainose,
tvirkinimą vaikų — o su-
prasime, dėlko šeiminiškės
taip nuolat skundžiasi ant
„vyru“, dėlko ne viena sa-
ko, kad jeigu jos vyras dau-
giau uždirbtų, tai niekad ne-
laikytų pas save burdingie-
rių.

Antra vertus, reikia pri-
pažinti, kad ir burdingierių
prieikštai šeiminiškės tu-
ri pamatą po savim. Rodo-
si, išleidusi ryte vyrus
darban ir turėdama visą die-
ną laisvą, šeiminiškė galė-
tų išskalbti skalbinius, ap-
valyti namus, padaryti juos
švarius, linksmus, patogius
— bet kas iš to, kad še-
mininkė velija visą brangią
dienelę praleisti kumelių
draugijoje, belaisant savo
bėdas-vargelius rudžio stik-
lais — pasak p. Genių Dė-
dės!

Šeiminkių ir užlaiko-
mųjų pas jas vyrų klausimo
opumas guli tame, kad vy-
rai turi vis pas ką norints
gyventi, o šeiminiškės daž-
nų dažniausiai gyvena irgi
tokiaise aplinkybėse, kad tu-
ri laikyti pas save vyrus.
Taigi vieni nuo kitų yra,
taip sakau, — neatskiriami.
Kadangi tečiau nei vieni nei
kiti neatlieka arba nemoka
atlikti savo priedermių at-
sakomai — tai ir atsitinka
tėnkus susirėmimai. Šei-
mininkės skundžiasi, kad
burdingieriai nesitaiko prie
jų reikalavimų, o burdingie-
riai, — kad šeiminiškės ne-
moka jiems patarnauti. Ir

išsina negerai. Ir kaipgi
bus gerai, jei kiekvienas ju-
jų meta kaltbę ant kitos
pusės, savęs neikię nekai-
tindami. Tuo tarpu savy-
tarptai santykiai tuojau pa-
gerėtų, jeigu ir viena ir ki-
ta pusė reformas pradėtų
daryti pati nuo savės.

Geras daiktas yra gaspa-
dinių unija — tečiau jos tik-
slu turi būti netik išreika-
lauti tinkamų sąlygų iš bur-
dingierių, bet ir pačioms iš-
sidirbti normą namų užlai-
kymo — normą švarumo,
valgių gaminimo, atsakomo
vyrų prižiūrėjimo ir tt.

Antra vertus — ir bur-
dingieriai, jei nori, kad še-
mininkės juos atsakomai iš-
laikytų, privalo žiūrėti į še-
mininkes ir jos namiškius,
kaipo į vertus pagarbos
žmones, o ne į kokias ver-
ges, sutvertas tam tikrai,
kad ant jų rugoti, jas oblyti,
nuo jų reikalauti negali-
mų daiktų. Kaip-gi šei-
mininkė galės užlaikyti namus
švariai, jei vyrai nuolat neš
į juos purvus, spiaudys į
grindis, skreplius pakam-
pėmis, mėtys nuogriaužas
kur papuola? — ir tt. Kaip
šeimininkė galės tinkamai
pagaminti valgius, jei vy-
rai atėdinės valgyt ne lai-
ku?

Taigi ir burdingierių u-
nija privalo užsidėti ant sa-
vės tam tikras priedermes,
tarp kurių galima paminė-
ti kad ir šitokias: palikti
purvus ir kitus nešvarumus
lauke, negirtuokliuoti nam-
ie, pareiti namo laiku, už-
laikyti švariai savo burną,
nesėti papiktinimo savo pa-
sielgimais, ir tt.

Jeigu burdingieriai ir še-
mininkės nori išsidirbti ge-
resnes gyvenimo sąlygas,
privalo pirm visko ir vieni
ir kiti pradėti patis taisys-
ties. Tuomet tik tegalima
bus kalbėti rimtai apie šito
opaus, bet svarbaus klau-
simo išrišimą.

Dar apie bažnyčios už- raus Pensylvanijoje

„Saulėje“ (No. 23) skai-
tome šitokius Pytijos žo-
džius:

„Tai-gi užsibaigė nors
karta parapijinė ergelei
Pensylvanijos katalikiš-
ku bažnyčiu — bažny-
czios daba priguli prie
žmonių, klėbonijos ir ki-
ti locnasezei.

Szenadorio tasine nema-
žai kasztuos o kasztus tu-
ri užmokėti parapije, iz
parapines kasos.
Bada! dabar pramins tai-
ses bažnyces. Indepen-
dent Roman Catholic
Church of America“.

Iš adatos priskaldytas ve-
žimas. „Saulė“ pranašau-
ja net, kad dabar Amerikos
Rymo katlikai atskilsą nuo
Rymo ir sudarysą tokią
„nepriklausomąją“ Rymo
katalikų bažnyčią, į kokią
girisai prideras, atsipra-
šant, Urbonas.

Tuo tarpu angliški dien-
raščiai skelbia ką-kitą apie
teismo išarnę Shenandoah
šv. Jurgio parapijos reika-
le. „Philadelphia Press“
rašo, jog augščiausias Pen-
sylvanijos teismas patvir-
tino žemesniojo teismo nu-
sprendimą, liepdamas komi-
tetui užsimokėti apeliacijos
lėšas. Visi surinkti bažny-
čioje arba prie bažnyčios du-

rių pinigai turi būti atidu-
dami kunigui. Komitetas
ims pinigų, gautų už ka-
pines, bet juos tegalės iš-
leisti vien bažnyčios, klebo-
nijos, mokyklos ir kapinių
užlaikymui. Komitetas ims
taip-pat pinigų už bažny-
čios sklepų nuomavimą. Be
kunigo leidimo nei vienas
numirelis negali būti palai-
dotas kapinėse. Vargonin-
inkas pridera nuo kunigo,
ne nuo komiteto. Viena
vieta yra įstabi nusprendi-
me. Paminėjęs, kad komi-
tetas ims pinigų nuo kapi-
nių ir nuo sklepų, teismas
sako: „O visi pinigai, gauti
iš kitų šaltinių, turi būti su-
mokami kun. A. J. Kamin-
skiui arba jo įpėdiniui“. Ar
reikiška tatau, kad mēne-
sinės turi būti mokamos kle-
bonui, o ne komitetui?

Bet tiek to su Shenan-
doah parapijos byla. Svar-
bu žinoti, jog kai-kurioje
Pensylvanijos katalikų pa-
rapijose netvarka kyla iš to,
kad bažnyčios įstatymai ne-
sutinka su valstijos įstatais.
Pensylvanijos legislatura
yra tyčia pervarusi priešin-
gus bažnyčiai įstatymus, ku-
riuos sunku dabar nugriaut.
Tie įstatymai buvo priimti
tuomet, kad Amerikoje ne-
mažą intaką turėjo antika-
tališkas judėjimas, vadi-
namas „Knownothing'u“. Bet
katalikų parapijos Pen-
sylvanijoje buvo nusisto-
vėjusios, tvarka jose buvo
išsidirbusi — ir viskas ėjo
sėkmingai, iki kol nepradėjo
išsienėjusios tvarkos griau-
ti nauji ateiviai iš Europos:
lietuviai lenkai ir kiti. Nu-
ėjus reikalams į teismus,
teisėjai nežinojo, ką daryt.
Idomus buvo pasielgimas
augščiausiojo teismo Scran-
ton'o šv. Juozapo parapijos
byloje. Teismas vienu sy-
kiu nusprendė, kad vysku-
pas M. J. Hoban'as negali
but bažnyčios globėju (trus-
tee), nes jis tapo padary-
tas globėju, kaipo privati-
nis žmogus, o ne kaipo vys-
kupijos galva. Parapija pa-
klaušė teismo — padarė vy-
sųpą Hoban'ą savo bažny-
čios globėju, pažymėdami,
jog prisima jį savo globėju,
nes jis yra vyskupijos val-
dytojas. Tečiau teismas vėl
nugriovė parapijos nutari-
mą, sakydamas, kad jai ne-
reikėjo pažymėti, jog vysk.
Hoban'as yra vyskupijos
valdytojas. Žodžiu, padaryk
taip — negerai; padaryk
kitai — vėl negerai. O vis
dėlto, kad valstijos įstaty-
mai nesutinka su bažnyčios
įstatymais!

Todėl, rodosi, 1911 m.
Pensylvanijos legislato-
ras tapo įneštas taip vadina-
mas Shearn'o bill'ius, ku-
riuo norėta katalikų para-
prijas Pensylvanijoje inkor-
poruoti taip, kaip inkorpo-
ruojamos Illinois arba Main
valstijose — vadinas, norė-
ta įvesti „corporation sole“
sistemą. Tečiau bill'ius ne-
perėjo. Buvo jam priešin-
gi ir patis katalikų vysku-
pai.

Tečiau syki pajudintas
klausimas vis dėlto
netapo užmestas. Štai
skaitome Philadelphia's
„Evening Bulletin“ (March
6, 1913), jog atstovas Flynn
iš Elk pavieto įnešė Harris-
burg'o legislatoroje naują
bill'į, kad būtų leista kata-
likų vyskupams Pensylva-
nijoje laikyti savo globoje
(in trust) katalikų bažnyt-
nes nuosavybes ir tą globą
perlieti savo įpėdiniams“).

Bill'iuje pajudintas ir pa-
rapijos pinigų valdymo
klausimas. Tenai pažymė-
ta, jog komitetas negali im-
ties sau bažnyčioje renka-
mųjų pinigų (šventadi-
niais, Kalėdose, Velyko-
se) ir metinių mokesčių, ko-
kius parapijiečiai sumeta
kunigo, vargonininko, moky-
tojų ir zakristijono užlai-
kymui. Kad pasauliečių ko-
mitetas, jei kokia bažnyt-
nė nuosavybė teks jų prie-
žiurai, turės taikyties prie
paskirų bažnyčių įstatymų.
Taigi bažnytinių nuosa-
vybių klausimas Pensylva-
nijoje toli gražu dar nėra
pabaigtas. Kaip rodosi, ir
augščiausias teismas laukia
Flynn'o bill'iaus perėjimo
arba atmetimo.

Telmas liepė užrašyti bažn. vyskupo vardu

Iš Scanton'o, Pa., atėjo
svarbi žinia, jog teisėjas E.
C. Newcomb galutinai at-
metė „dešimties globėjų“
protestą ir liepė jiems atsi-
rašyti vyskupo Hoban'o
naudai, taip-pat atiduoti
bažnyčios raktus kun. J.
Kurui. Jeigu globėjai per
20 dienų nepaduos apeliaci-
jos į augščiausiąjį teismą,
tai netrukus šv. Juozapo lie-
tuvių bažnyčia Scanton'e
bus atidaryti ir joje pradės
laikyti pamaldas kun. J.
Kuras. Svarbi tai naujie-
na. Kitų laikraščių meldžia
me ją atkartoti.

Pr. Dovydaitis.

Pirmeivių Baidyklos.

Perspauzdindami iš „Šaltinio“
žemiau paduodameį studento Pr.
Dovydaičio raštelį, norime pri-
minti, jog ką rašo „Lietuvos Uki-
ninkas“, tai galima rasti ne tik
tai melagių karaliavėje „Laisvo-
sios Minties“, ne tikait neturini-
čiuose moralės atsakomybės už
savo turinį cecilikų organuose,
kaip „Keleivis“ ir kiti, bet ir
rimtesniuose pirmievių laikra-
ščiuose, kaip pav. „Vienybėje
Lietuvninkui“. Vieton „Lietu-
vos Uk.“ galima drąsiai skai-
tyti: „pirmievių laikraščiai“. Ne-
abejojame, jog musų skaityto-
jams šis raštelis bus labai įdo-
mus.

Redakcija.

Kas nėra matęs Lietuvos
laukuose, o dar dažniau
daržuose pakioglintos bai-
dyklos žvirbliams, juodvar-
niams, kiškiams ir toly-
giems neprasytiems ukini-
kų svečiams baidyti? Yra
tai paprastai dvi skersai vie-
na kitos palaidai surišti laz-
di, ant kuriuodviųje ap-
maunama koks nors nuskar-
malavęs surdotas, ant vir-
šutinio galo užmaunama ko-
rie-nors supaišiota, kepurė,
prie šoninių galų, prie ran-
kų, pririšama kokių-nors
plunksnų ar balangalių
plunksnų arba ir kokia tar-
škinė, — ir visas šis pabuk-
las išmeigiamas viduryj
daržo, idant išrodytų, kad
tai stovima gyvo žmogaus

*) Teisėjas Brumm pri-
pažino Shenandoah šv. Jur-
gio bažnyčios globą pen-
siams pasauliečiams, pasi-
remdamas tuo, kad antvy-
skupis Prendergast negalė-
jes paveldėti globos (trus-
tee-ship) po antvyskupio
Ryan'u.

su įnagiais abiejose ranko-
se. Pustelėjus vėjui, skar-
malai suplevėsuoja, sker-
soji lazda susvyruoja, plun-
ksnos su balangaliais subraz-
da, tarškynė sutarška — iš-
rodo, kad ta žmogysta krai-
posi ir rankomis mosuoja —
ir žvirbliai su juodvarniais,
bent išpradžių, nei ištolo
neina, — taigi ukininkas
bent iš dalies savo tikslą
pasiekia.

Šitos baidyklos prisime-
na man kiekvieną kartą,
kaip tik aš skaitau „Liet.
Uk.“ papasakojimus apie
G. Bruo, Koperniką, Gali-
leį, Savonorolą... Keista, bet
nekiek nenustabu. Juk
„Liet. Uk.“ jau ne nuo
šiandien kovoja su viso-
kais bijančiais šviesos šik-
snosparniais, nakties vaba-
lais ir tolygiais sutvėri-
mais, kokiais jo akyse yra,
trumpai kalbant katalikys-
tė, užtat ir nenuostabu, jei
tiems šiksnosparniams ir
nakties vabalams gzdinti
„Lietuvių Ukininkas“ pra-
dėjo statyti baidyklos, su-
remdamas vieno-kito tų
žmonių kaulus ir karstyda-
mas ant jų nuvalkiotų pa-
sakų skarmalus, davinėda-
mas jiems į rankas smailius
šipulius ir tarškynes, idant
visus šiksnosparnius ir nak-
ties vabalus be pasigailėji-
mo gzdintų ir baidytų.

Lietuvos ukininkai nene-
ša daržan gražiai ir teisin-
gai nupieštų žmonių paveik-
slų ar stovylių, nes jie, vie-
tūna, gauti nepigiai kainuo-
tų, o antra, vargu bebūt
naudingi, nes vargu kas be-
išsigastų, kadangi gzdini-
mu reikia, ne kad paveik-
slas ar stovyla būtų teisin-
gi, bet pirmiausia, kad jie
butų kiek galint daugiau
baisingi tiems pauksčiams,
kuriuos reikia gzdinti; o
tam tikslui ir patarnauja ko-
ki jau niekam netinkami
surdotpalaičiai ir ant mėš-
lyno valkiojančios varnų su
pašiotos kepurpalaičės, ku-
riuos skarmalus juk nesun-
ku ant lazdos užmauti, — o
nauda iš to visgi šokia-to-
kia yra.

Ir „Liet. Uk.“ nerodo tų
vyrų paveikslų tokius, kaip
juos liudija buvus istorija,
nes, viena, nepigus daiktas
susekt tiesą aprašinėjant
kieno nors gyvenimą iš pra-
eito laiko, ypatingai žmonių
placiai gyvenime dalyvavu-
sių, o antra, turbūt „Liet.
Uk.“ ir-gi numano, kad tei-
singas šių vyrų gyvenimo
aprašymas kasžin ar ką
daug nugzdintų; todėl „L.
Uk.“ ir stengiasi tuos žmo-
nes nupiešti tokiame pavi-
dale, kad visiems šiksnos-
parniams ir nakties vaba-
lams jie išrodytų kuobai-
dais. Tam tikslui „Liet.
Uk.“ be didelio vargo su-
krapšto įvairių suvalkiotų
pasakėlių ir išspauzdina jas
Darbo nedaug, o nauda vis-
gi šokia tokia bus: vis atsi-
ras vienas kietas lengvati-
kis skaitytojas, kuris ims
ir intikės į tas pasakėles
kaipo į gryną tiesą.

Vokiška patarlė sako: „Nė-
pasaulij tokios kvailybės,
kuri nerastų savo pasekė-
jų“. Tokias baidykles „L.
Uk.“ ypatingai uoliai pra-
dėjo dirbdinti nuo šių metų.
Antai pirmame šių metų
numeryje jis kiek tik iš-
galėdams baltais ir bliz-
gančiais skarmalais apkar-
stė Giordano Bruno grobus,
uždėjo didelę kepurę kaipo
„šviesios išminties ir filo-

sofiškumo ženklą, į dantis
įspraudė „mokslų“ birbinę,
išputė krutinę, kaipo žmo-
gaus turėjusio didelę širdį,
į rankas inbruko smailią pi-
nutį, idant Katalikų Bažny-
čiai tiesiai į širdį smiegtų...
Bet sunku vargšui Brumui
pasididžiūot kaip savo pro-
tu, taip ir širdžia, ir visa jė-
stovyla ant labai šleivų ko-
jų stovi ir mažam vėjaliui
pustelėjus pargriūva.

Antrą žygį „Liet. Uk.“
daro antrame šių metų nu-
meryje: čia šiksnospar-
niams ir vabalams gzdinti
iškemsą jis Koperniko ir
Galilejo pavydulus. Jau
viens pastatymas Koperni-
ko su Galileju šale Brumo
rodo, kad „L. Uk.“ rupi
parodyti ne kokius tie vy-
rai buvo, bet kokiais jie tu-
ri but, nes ligi Koperni-
kui ir Galilejui Brumui vi-
same-kame labai toli. Ir
Kopernikas su Galileju
jau antru kart išvedami
prieš katalikybę: antai jau
pereitų metų „L. Uk.“ lei-
džiamame „Vilniaus Ka-
lendoriuje“ aprašyta Ko-
pernikas, kaipo žmogus,
kuris, „visgi padėjo su-
griaut kunigijos galę“ ir
Galilejus, kaipo „kovoto-
jas“ „dėl žmogaus proto
laisvės“. Tur but pasidra-
sines, kad prieš tas jo ten
paregistas pasakėles nieko
nesipriešino, „L. Uk.“ an-
trame šių metų numeryje
jau visai „išvedė galą“, bu-
tent apskelbė, kad Katalikų
Bažnyčia butinai, neišven-
giamai kalta užtat, kad ji
suklydo, o tą jos suklydimą
„L. Uk.“ praparo do „Va-
dovo“ pasakojimu, buk taip
užsibaigiančiu: „Bažnyčia
pasmerkdamą Galilejo
mokslo aiškią suklydą“,
Užtikęs tokį „Vadovo“ ap-
sakymą „Liet. Uk.“ dau-
giau pradžiunga, negu vai-
kas birbinukė radęs: su-
griebęs ją pučia ir rankomis
plodamas trukšmingai šau-
kia:

„Mes gi nuo savės pridursime,
jog suklydo katalikų bažnyčia
leidama sudeginti Ispanijoj 31
tūkstantį katalikų (1481-1818).
Suklydo laimindama nekatalikų
persekiojimus, dažnai suklydo ga-
lingųjų pusę laikydama. Delto iš
šiandien žmonijai nebūtų sveika,
jeigu bažnyčia paimtų į savo ran-
kas visą žmonių gyvenimą, o to
juk geidžia teokratai (kunigai)“.

Šiuomi šauksmu „Liet.
Uk.“ manė nemažai nuga-
zdinęs visus šiksnosparnius
ir nakties vabalus. Bet ar
neperankstybas „Lietuvos
Ukininko“ džiaugsmas?

Visas tolimesnes Bažny-
čios „klaidas“ su daugybe
„žuvusių ugnyje šviesių iš-
mintių ir filosofų“, su vi-
sais tais sudegintais „tūk-
stančiais“ paliekant kitam
kartui, pradėsime nuo pir-
mosios Bažnyčios „kaltės“
ir „klaidos“ — nuo „Gali-
lejo mokslo pasmerkimo“.
(Daugiau bus).

PRANEŠIMAS.

Kenosha, Wis. Lietuviams.
Tegul buna žinoma, kad
„L. B. Dr.“ sumanytą kon-
kurenciją dalyke lietuviškų
perstatymų „Birutė“ su
mielu noru priima ir pasi-
žada kiekvieną vakarą, ka-
da tiktai „L. B. Dr.“ bus
perstatymas, duoti persta-
tymą tuo pačiu laiku para-
pjos naudai, pasitikėdama,
kad vietiniai lietuviai bus
„Birutės“ pnsėje.
St. Sukodolskis.

Iš Straiko Lauko.

BOSTONO SUVĖJŲ STRAIKAS.

Straikininkų Balsas.

Gerbiameji draugai-darbininkai!

I jus ir vien tik į jus mes Bostono rubsiuviai šaukiames pagalbos. Mes edami susipratusių darbininkų pėdomis ir ypatingai padrasinti pakelta kovos audra New Yorko rubsiuvių ir budami nežmoniškose darbo sąlygose, išėjome į straiką reikalaudami geresnio kasnio duonos ir žmoniškės nių gyvenimo tiesų. Nors straikas tai liudnas gyvenime apsiereiskimas, bet kitokios išeigos nėra, kaip pagerinti savo buvį. Straikas tai vienas mūsų kovos įrankiu, su kurio pagalba galime kovoti su besąžiningais išnaudotojais. Išnaudotojų pusėje visa spēka. Juos apgina valdžia, policija. Mes darbininkai beteisiai. Visas-tai teisė badauti. Eidami straikian ne visi buvo organizuoti, bet pasisekė kuo ne visus beveik ištraukti į tą alkio kovą su kapitalu. Kol kas buvome tvirti ir energingi, kol turėjome kasnio duonos, bet išsituštinus paskutiniams šaltiniams, griebiamės paskutinio įrankio, šaukdami prie jus dirbančiųjų draugų paramos. Mažesniųjų firmų darbininkai, skaitliu apie 1, 500, sugrįžo atgal darbanijoms sąlygomis, bet stambesnieji savininkai nenori nei klausyti apie unijos išstatytus reikalavimus ir apie 3500 darbininkų tebestraikuoja. Kada pasibaigs straikas, niekam nežinoma. Tiek težioma, kad stambesniųjų firmų savininkai pasiryžę kovoti prieš mus, stengdamiesi suardyti mūsų tarpe solidariškumą. Savo dirbtuvių saugoja su policija ir pasamdytais draugijos išmatomis ir skaldo į ketuojančių straikečių galvas ir kiša juos kalėjiman. Mums nebaisus tie jų barbariški pasielgimai ir mes pilni energijos išlaimėti straiką. Išlaimėsim, jeigu tam dalykui atjaus visuomenė. Kas turi jautrią širdį ir supranta, kaip klesinė, taip ir ekonominę darbininkų kovą — prisidės prie mūsų išlaimėjimo nors su našlės skatėliu. Turėdami duonos, mes sutraukysime pinkles pastatytas ant kelio ir mūsų bus pergalė. Mūsų pergalė yra jūsų pergalė ir, išėjus straikian kiems amatininkams, mes jus gelbėsime. Šiandienis gyvenimas — tai gadyne straikečių. Ir mūsų privalusas šelpti vieniems kitus ir tik per solidariškumą mes galime pagerinti mūsų vargšančiųjų buvį. Nepačius mums rankos kaip paltalai ir jų priplakos, bet tik tokie pat skurdžiai, kaip mes patįs.

Lai paliečia šis mūsų balsas jusų širdis ir nepalieka tuščių balsu tyruose. Taip kaip rubsiuvių straikas išsiplėtojo po visą šalį ir visur reikalingos aukos, tai susipratusių draugų privalusas paklihtinti visus draugijos sluoksnius prisidėti prie straikečių sušelpimo. Kada visa visuomenė bus

užinteresuota šituo streiku, tada ir tik tada kova bus laimėta.

Taigi prie darbo, draugai kuo kas galite!

Streik. Šelp. Komit.
Prez. P. J. Uršas
Sekr. A. F. Lukoševičia
Kasir. F. Rulis

P. S. Išpirkti Money Order ant vardo kasieriaus Frank Rolis, o patį čekį siųsti ant vardo sekretoriaus, A. Lukoševičia, P. O. Box 43, So. Boston, Mass (Šis atsišaukimas matyt yra suredaguotas socialistų ir suredaguotas nenuosekliai, nes pradžioje pažymėta, kad straikininkai šaukia vieni tik darbininkų pagalbos, o pabaigoje kelpiasi į visus visuomenės sluoksnius. Panašiuose atsitikimuose straikininkams reikia būti atsargiems ir nesiduoti vadžioties savęs už nosies socialistams, kurie savo išsišokimais gali daugiau darbininkams užkenkti, nekaip padėti. Šiame atsišaukime, pav., uodarbininkai, vadinasi, biznieri, agentai, kunigai, gydytojai, advokatai ir tt. pavadinti kapitalistų „priplakomis“. Norint gauti visuomenės užuojautą, reikia užlaikyti panašiuose atsitiepimuose daugiau takto. Red.)

Kovo 15 d. lietuvių skyrius turėjo susirinkimą su prkalbomis. Kalbėjo dr. gas L. Pruseika. Savo kalboje aiškino, kaip kenksmingos yra unijai neteisingos paskalos, apie straikos pralaimėjimą. Kaip žinoma, visokios paskalos yra leidžiamos Unijos priešų ir kapitalistų tam tikrų agentų, kad kaip nors užkenkti mūsų sunkiai kovai. Virš minėti agentukai pasigauna kur nors silpnos dvasios žmogutį-straikečių ir kala jam į galvą visokių pasakų, sakydami, kad jeigu dabar neiseite dirbti, tai kompanijos uždarysiančios dirbtuves ligi kitų metų augusto mėnesio, nes jau dabar sezonas pradeda baigties ir jau drapanų siuti nereikės. Panašiai paskalai gali tikėti tiktai mažas kudukis, o ne suaugę vyrai. Šiaip straikas eina gerai. Didžiųjų firmų savininkai kol kas dar laikosi drūčiai ir straikečiai, žodžiu sakant, kova paeiname smarkume. Mes visi straikečiai laikome kaip muras, ir visi vienos nuomonės esame, kad straiką turime laimėti, nepaisant ir to, kad straikas trauktųsi dar 3-4 ar 5 mėnesius. Nenusileisime nei per nago juodyma. Šium tarp straiklaučių nesiranda. Dirbtuvės, kad ir atdaros, bet tuščios, kaip barabanai.

Spaudos Komitetas:
St. Grubliauskas,
J. Bukantis
A. Latvinekas

Aukos Bostono straikečiams.

Aukojo 11 kuopa S. L. R. K. A., Draugija šv. Petro ir Povilo, Waterbury, Conn. iš kasos 5 dol.; nuo narių surinkta 4 dol. 50c. Aukojo šie nariai:

J. Kovas, V. Stankevičia, V. Vilkas, M. Karosas, V. Pobilionis, M. Jankauskas, F. Tamošaitis, J. Unikis, A. Kindulas, P. Vitkus, J. Li-

dekaitis, J. Skalandžius, J. Grabauskas, J. Dobilaitis, M. Akelaitis, J. Kajauskas, P. Šimkevič, P. Sopys. Visi po 25c.

Smulkių aukų 1 dol. 40c. Viso 10 dol. 90c.

Spaudos Komitetas:
St. Grubliauskas
A. Latvinekas
J. Bukantis.

ATSISAUKIMAS Į VISUOMENĘ

Mes, Rochesterio Rubsiuviai, iš didžio bado ir vargo esame priversti šaukties į darbininkus pagalbos, kadangi mūsų kovos pabaigos su kapitalistais nesimato, o straikas jau traukia asituntą savaitę. Ta straikuojančių darbininkų minia su asaromis laukia kasdieną pagalbos nuo savo brolių. Straikieriai, apie 18,000, kas dieną vaikščioja gatvėmis. Mes, dirbami per metų eiles, savaitėje už \$8.00—9.00, negalėjome nei žmoniškai pragyventi, o apie rytojų, tai nebuvome nei laiko svajoti. Todėl išėjome į straiką prieš savo išnaudotojus, reikalaudami geresnio užmokesčio ir trumpesnių darbo valandų, kad pagerinti savo buvį. Todėl šaukiame prie jusų pagalbos, paremkite mus aukomis, o mes busime jums dėkingi.

Rubsiuvių straikečių šelpimo Komitetas

Pirm. C. Zimnickas
108 Thomas St.
Sekr. J. D. Burdokaits,
1 Hopeman Place
Izdin. J. Moejunas,
10 Dulley St.
Rochester, N. Y.

P. S. Meldžiui šita atsišaukima perskaityti organizacijų susirinkimuose ir sugrąžinti nū 14 dienų. Money Orderį pirkite izdininko vardu. O laisną rašykite sekretoriui ir pažymėkite, kas kiek aukojo.

Kooperacijos judėjimas

Visame pasaulyje dvylika milijonų žmonių pridera į kooperacijos bendroves.

Daugiau, kaip tukstantis milijonų dolerių pereina per kooperatorių rankas kasmet.

Jie turi apie 100 milijonų dol. metinio pelno.

Kooperacijos judėjimas platinasi po visą pasaulį. Seniau daug budavo rašoma apie Anglijos kooperatives bendroves. Dabar daug kalbama apie Daniją. Bet ir Irlandija su Vokietija, Francija, Indija, Kalifornija ir Minnesota nepasilieka Danijos užpakalyje.

Kooperacija vadinama toliau vaisba arba pramonija, kur susideda daugelis žmonių kruvon savo pajais (arba dalimis) ir varo reikalą bendromis pastangomis. Pelnas iš tokio biznio eina visiems kooperatoriams.

Kooperacija auga, dėlto kad jinai yra pelninga, dėlto kad risha žmones vienon bendrovėn, dėlto kad įneša demokratijos dvasią į biznį.

Kooperacija gali pasekmingsi iširti darbo ir kapitalo klausimą.

Pirmoji naujajai kooperacija atsirado Anglijos viename mieste, vardu Rochdale, pirm 67 metų. Rochdale'io kooperatives krautuvės tebegyvuoja ligšiol. Apie 10 mil. šeimynų perka jose sau daiktus arba parduoda joms savo išdirbinius arba dirba jose. Laikas nuo laiko visi tie kooperatoriai dalinasi pel-

nu sulyg skaičiaus pirkinių išdirbinių arba paimtosios algos.

1844 m. buvo tik 28 „rochdalečiai“ ir jie turėjo tik 140 dol. kapitalo. Dabar jų vienoje tik Didžioje Britanijoje yra 2,650 000 narių. Jų kapitalas siekia \$175,000,000, metinė apyvarta — \$560,000,000, o dalinamasis pelnas 60 mil. dol.

Dabar kooperatoriams nebeužtenka krautuvių. Jie kooperacijos pamatus deda ukyje, namų statyme, paskolose ir kitokioje produktivėje pramonijoje.

Pirm 25 metų Anglijos pirkiai gaudavo iš Danijos labai prastą sviestą. Jie patarė Danijos ukininkams sudaryti kooperaciją, pastatyti bendrais pinigais pieninę, pasisamdyti sviesto mušimo žinovą ir mušti gerą, sveiką sviestą. Už tati prizadėjo pristesti po keletą centų už kiekvieną svarą sviesto. Danijos ukininkai paklausė geros paltarmės. Dabar mažai viešpatijelė muša daugiausiai sviesto.

Pasisekus su sviestu, danai griebėsi kitokių pramoninių. Nuo sviesto pasilikdavo daug pasukų, o jos labai tinka parsiukams penėti. Tuoju danai įkurie kooperatives skerdyklas. Po to atsirado vištų ir kiaušinių bendrovės, pasitikėjimo draugijos, kooperatives krautuvės. Dabar keturių penktosios dalis danų pridera į kooperatorių bendroves. Tos bendrovės kasmet išveža svetur kiaušinių, lašinių ir sviesto už 65 mil. dol.

Koks gražus pavyzdys Lietuvai! Nedovanai „Šaltiniai“ ragino lietuvius važiuot į Daniją mokyties ukininkavimo.

Irlandijoje kooperacija prasidėjo pirm 23 metų. Dabar tenai ukininkai turi 1030 kooperatiivių bendrovių, iš jų 350 pieninių. Irlandijos sviestas neikielėnblogesnis už Danijos. Net Anglijoje rasi ukininkų bendrovių!

Vokietijoje ir Austrijoje atsirado pirmučiausiai skolinamosios ir taupiamosios kasos. Abiejose vietose tokių kasų yra apie 25,000. Iš tokių kasų gaunamos pigios paskolos tiktai produktiviems tikslams. Kasmet šimtai milijonų dolerių esti paskolinama reikalingiems žmonėms. Nauda iš tokių paskolų neapaprakoma.

Tose šalyse vištų ir kiaušinių bendrovės varo didelį biznį, o tai dėlto, kad neparduoda pagedusių arba užperėtų kiaušinių. Bendrovės nariai daboja, kad tokie kiaušiniai nebūtų paroduami. Už kiekvieną užperėtą arba supuvusį kiaušinį yra dedama didelė pabauda. Vežėjas važinėja kas antra ar trečia diena pas kooperatorius, paženkliną ir pasveria kiaušinius ir vištas ir išveža juos į turgų, ir grįždamas atgal, atmoka gautus pinigus.

Kita bendrovė perka trąšų, sėklas ir kitokių reikalingų ūkiui daiktų. Yra bitininkų draugija, kooperatorių krautuvių ir kitokių bendrovių.

Anglijos agluminiai pardavėjau (English Whole-

sale) turi 130 milijonų dolerių metinės apyvartos. Ta bendrovė išdirba daiktų daugian, kaip už 30 milijonų dol. Nuo jos perka žmonės iš viso pasaulio. Jinai turi arbatos plantacijas Ceilone, elevatorius (javų arodus) Kanadoje ir perka daug morkų iš Graikijos.

Anglijoje yra vienas daiktas, kurio reikia mokyties sveitintaučiams — tai kooperatis namų statymas. Priemiesčiuose bendrovė perka didelius plotus žemės, stato ant jų namus, kuriuos nuomoja bendrovės nariams. Renta apmoka narių nuomotojų dalis (pajus).

Amerikoje kooperacija neina taip gerai, kaip kitose šalyse, bet vis dėlto turime nevieną didelę kooperatiivių draugiją.

Kalifornijoje yra apelsinų bendrovė. Pirm dvylikos metų apelsinų auginimas Kalifornijoje nenešė jokio pelno. Bet susidarius bendrovei, apelsinų augintojai turi savo sandelius, savus inspektorius kiekvienoje stotyje (jų priedermė žiurėti, kad tik geri apelsinai būtų leidžiami į turavietes), laiko pardavėjus visuose didesniuose miestuose — žodžiu, turi pelno ir sau ir pristato gerų vaisių pirkėjams.

Minnesotoje ir kitose aplinkinėse valstijose kooperatoriai laiko pieninių ir daugybę elevatorių.

Nesigiriant, kooperacijos turi apie 12 milijonų narių visame pasaulyje, verčiasi per metus daugiau kaip milijardu dolerių ir gauna pelno daugiau kaip 100 milijonų dol. metuose.

Kooperacijos — taip rašo N. O. Nelson — „bando išrišti trustų klausimą, darbo klausimą ir — apskritai imant — vargdienių klausimą...“

Lietuvoje kooperacija yra ganėtinai prasiplatinusi ir daro daug gero žmonėms.

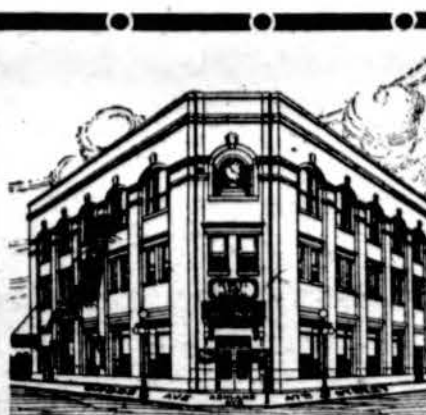
Amerikoje lietuvių apie ją mažai težino, nors kairiosiose vietose kooperatives krautuvės gyvavo. pusėtinai, o ir šioje valandoje, kaip rodosi, ne vienoje vietoje turi pasisekimą.

Reiktų, kad lietuvių kooperacijomis užsinteresuotų arčiau, nes —

„jos duoda lygų balsą visiems nariams, o pelną visiems, kurie tą pelną gamina. Jos mokina narius draugiškumo, taupia pinigų, nieko neapgaudinėja...“ — Taip rašo p. N. O. Nelson, kurs apie kooperaciją žino iš patyrimo, ne iš teorijos.

IŠBLYŠKUSO VAIKINO REIKALAI.

Gavome nuo vieno vyrųko iš Brockton'o, Mass., laišką, kuriame jis rašo, bukop. Vietinio korespondencijoje („Draugas“ No. 7) esą prirašyta netiesų: Vaikinas Išblyškus neesąs „Keleivio“ reporteris ir nepasirašas slapvyvardė „Jauna Mergaitė“; „Keleivis“ broktoniečių tarpe užimas pirmąją vietą; moteris Išblyškusio Vaikino nenorėjusios prakalbas leisti dėlto, kad

PEOPLES BANK

Kampas Ashland ir 47-los gatvių

Kapitalas ir parvirsčius \$550,000

Turtas \$4,800,000

Padėk pinigų bankon, kuri yra atsakanti ir iš kur gali atsiimti ant kiekvieno pareikalavimo. Pradėk pas mus taupinti, mes mokame 3 nuosimčius metams. Tu gali pradėti taupinti pas mus su vienu doleriu. Siunčiame pinigų į Lietuvą pagal žemiausį kursą. Siplkortes parduodame į Europą ir iš Europos tik ant geriausių linijų. Jei tu turi kokius brangius popierius, nelaišk tau tik \$2.50 metams, arba 5 c. savaitėi. Darome visokius popierius, doviernastis, dokumentus ir užtvirtinam Rusijos konsuli, parupinam važiuojantiems į krajų pasportus.

Ši Banka yra po Valstijos priežiūra su ganėtinu kapitalu

PEOPLES STOCK YARDS

STATE BANK

Ashland Ave. cor. 47th St., Chicago, Ill.

pasibijojusios, kad — gink Dievė — Išbl. V. po pakalbų nepareikalautų paaiškinimų, nes jis „retkarčiais pareikalavęs ir į kritiką stodavęs“; tuomi moteris parodžiusios savo nemandagumą ir nesupratimą, ir tt. Nenorėdami šito raštelio dėti laikraštin be žinių patikrinimo, nusiuntėme jį p. Vietiniui, nuo kurio ir gavome šitokį paaiškinimą:

„Ištikrųjų buvo taip: Moterų draug. Nuolatinės Pagelb. Pan. Švenė. parenkę mass mitingą su prakalbomis. Prieš prakalbas dvi moteri stovėjo pas duris ir šnekučiavosi. Buvo ten ir keletas vyrų. Staiga viena moteris pastebėjo: „Štai ateina reporteris „Mergaitė“, — nereik jo išleisti“. Paskui dvi moteri nuėjo pas atlipantį augstyn jauną vaikną ir trumpa valandžiukę pašnekėjo. Ką kalbėjo, sunku buvo išgirsti, tik po kelių sekundų moteris grįžo atgal, o vaikiną, ar „Jauna Mergaitė“, ar reporteris, ar kam kaip patinka, išėjo pro duris. Tai ir visas incidentas. Vietiniui.

Mums rodos, kad šito paaiškinimo privalo užtekti trokštančiam garbės Išblyškusiam Vaikinui.

SUS. L. R. K. A. REIKALAI

Kuopų susirinkimai.

71-oji kuopa, Waterbury, Conn laikys savo bertaininį susirinkimą sekmadienį 6 bal., 1 val. popiet svetainėje po Ng. 48 Green St. Visi privalo atvykti paskirtu laiku, nes bus svarbių reikalų svarstymas. Kiekvienas gaus konstituciją. Bus priimami nauji nariai.

S. Cibulskis, sek.

3-oji kuopa, Elizabeth, N. J., laikys bertaininį susirinkimą Janaitienės svetainėje, 109 Pine St., 9 balandžio, 7:30 vakare. Visiems susirinkti, atsivesti naujų narių ir atsiimti konstitucijas.

J. Balčiūnas, sek.

84-oji kuopa, Meriden, Conn., laikys bertaininį susirinkimą 6 balandžio Pratt svetainėje, 2 val. popiet.

K. Raišelis, sek.

S.L.R.K.A. 114-oji kp., Rhone (Hanover), Pa. parengė prakalbas ant 30-tos kovos, pas Žadzeiką. Prasidės 7-tą vakare. Kalbės kun. Struckas, Taluba, Burba, Karsocka. Be to bus padajauota, pagrajita, padekleumuota. Kviečiame visus. Įžanga: 10—15c.

Kun. Struekas.

S.L.R.K.A. Cent. Sek. 56-ta kuopa S. L. R. K. A., Brooklyn, N.Y. laikys savo bertaininį susirinkimą balandžio 3, 1913 m. į kurią yra kviečiami visi draugijos arba kuopos nariai. Turėsim labai svarbių reikalų aplink balių. Taipgi labai yra gera proga atsivest po kokią draugą ir prirašyt prie Susiv.

P. Montvila, Sekr.

Susiv. L. R. K. A. Seimas.

Šiuomi pranešu, jog 28-tas Seimas atsiliks, Brooklyn, N. Y. Birželio (Jumė) 3-4-5 d. 1913 m. Kuopos turinčios 20 narių, gali siųsti vieną delegatą; turinčios narių 50 taip-pat gali siųsti tik vieną delegatą. Kuopos, kurios neturi viršui pažymėtos narių skaitlinės, negali siųsti delegato. Kuopos nenorinčios siųsti delegato, gali savo įnešimus prisiųsti laišku. Kuopos rengdamos delegatus į šį seimą, turėkite atidą į pereitų metų protokolą. Kuopa negali įgaluoti kitos kuopos parų delegatu. Delegatai į seimą bus priimti pagal nutarimą 27-ojo Seimo, Bostone, Mass. ir konstituciją.

Su augsta pagarba

Riktoraitis, prez.

S. L. R. K. A.

SEIMAS! SEIMAS!!

28-asai seimas Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje atsiliks Brooklyn'e, N. Y. Birželio 3, 4 ir 5 d. šių metų, McCaddin Hall'e, Berry St., tarp South 2 ir 3 gatvių. Birželio 3 d. utarninko 10 val. ryte bus iškilmingos šv. mišios P. Š. Karalienės Aninolių bažnyčioje. Pasibaigus pamaldoms, delegatai teiksis susirinkti į minėtą svetainę, kur prasidės seimo sesijos. Per seimą pirmą vakarą bus statoma komiška opera „Kornevilio Varpai“ (Les Cloches de Corneville); antrą vakarą bus koncertas.

Brooklynio Susivienijimo Suvienytųjų kuopų vardu Seimo Rengėjų Komitet.

KONGRESAS! KONGRESAS!!

Primename visoms parapijoms, draugijoms ir kitokioms katalikiškomis organizacijoms, jog Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Kongressas įjmet bus 25 ir 26 birželio Pittsburgh'e, Pa. Parapijos galės siųsti po tris, o organizacijos po vieną atstovą. A.L.R.K. Federacijos valdyba: Kun. J. J. Kaulakis, pres. „A. Kampas, sek. B. Vaišnoras, kas.

MARK TWAIN.

HUCKLEBERRY FINNAS

Apsaka.

Vertė JONAS KMITAS.

Mudviems inėjus, pamokslininkas užtraukė giesmę. Pagiedojo dvi eilutes ir visi jas atkartoję, paskui giedojo toliau, ir žmonės vis kartojo. Minios dvasia vis kilo augstyn, taigi giedojas kassky garsiau, o nekurie tai rėkė visa gerklė. Paskui pamaldų vedėjas pradėjo sakyti pamokslą. Kalbėjo labai karštai ir rimtai, vaikščiojdamas šian ir ten, kraipydamasis visu stuomeniu ir mosikuodamas rankomis. Kartais, iškėlęs šventraštį augštin, grumojų juo klausytojams, arba, vartydamas lapus, skaitė tulus sakinius. "Štai varinis tyrio žaltys! kas jį pažiūrės, bus išganytu!". Gi minia garsiai atsakė: "Lai bu Dievui garbė! A-a-a-men!". Pamokslininkas kalbėjo toliau, o žmonės dusaudami vis šaukė: Amen!

Eikite visi metavonės daryt! Ateikite nuodėmingi (amen!), ateikite nesveikieji ir ligoniai (amen!), ateikite raišieji, kurtieji ir neregiai (amen!), ateikite pavargėliai, beturčiai ir gėda apsiplę (men), ateikite, kurie esate pavargę ir kenčiate! Ateikite nužeminta didybė, ateikite sutrupinta širdžia ateikite driskiai, vien tik nuodėmėm apsidengę, nes visiems parengta apsilvalymo maldynė, visiems dangus yra atsidaręs... Ateikite, pasiskubinkit, o rasite atsilsi! (Amen! amen! Garbė lai buna Viešpačiui! Alleluja!)

Ir taip toliau, vis ta-pat. Galų gale jau nebuvo nei girdėt pamokslininko, nes minia baisiai aimanavo ir užė.

Vis daugiau ir daugiau žmonių grūdosi per minią, kad patekti į metavojančiųjų eilę, kurie sėdėjo ant pirmųjų suolų. Ilgainiui lermas ėjo smarkyn, nes metavojantieji šaukė kiek įmanydami ir puolė ant šiaudų, paklotų ant žemės, raičiojosi ir aimanavo, kaip bepročiai. Ir visų smarkiausiai rėkė karalius, kurs iš pat pradžių pradėjo grūsties ir metavojančiųjų kruvą. Prisiartinęs prie pamokslininko, jisai kažką pakuždėjo jam į ausį ir pamokslininkas tuoj pakvietė karalių pakalbėti. Užsilpęs ant estrados karalius viešai prisipažino, kad per trisdešimt metų buvo jurių plėšiku. Daužydavo laivus ant Indijų vandenyno, bet šį pavasarį kovoje prarado beveik visus savo draugus, taigi grįžo tėvynen daugiau plėšikų pasirinkti. Ačiū Apveizdai, pereitą naktį jį apvogė, o neturėdamas už ką keliauti toliau, turėjo išlipti iš garlaivio. Tada skaitė didžiausią dangaus malonę, nes tapęs beturčiu umai virto kitonisku žmogum ir pirmą syk savo gyvenime pasijuto laimingu. O nors neturi nei skatiko, vienok pasistengsias kiek užsidirbti, kad sugrįžus atgal į Indijos vandenyną ir likusius galvažudžius atvertus ant doros kelio. Galėsias gi atlikti tai geriau, nekaip kas kitas, nes gerai pažįstas visus Indijos okeano plėšikus. Neturėdamas pinigų, negreit ten dasigausias, bet vienok ar šiaip, ar taip būtinai turįs savo tikslą atsiekti. Atvertęs kiekvieną galvažudį, pasakysias: "Nedėkok man, nes tai ne mano nuopelnas. Dėkoti reikia tiems geriems žmonėms iš Pokevillės, nes jie mane sušelpė, ir tam iškalbingam pamokslininkui, didžiausiam visų plėšikų šelpėjui!"

Čia karalius graudžiai apsisverkė ir visi žmonės taipgi. Staiga kažkas minioje suuko: "Sumesime jam kiek pinigų!" Keletas žmonių paško, kad išpildytą tą sumanyką, bet kažkas vėl suriko: "Tegul patsai pereina su skrybėle per žmones!" Visi su tuo sutiko.

Taigi karalius, su skrybėle rankose, pradėjo vaikščioti per suolus, šluostydamas akis, laimindamas žmones ir dėkodamas jiems už geradėjystę dėl neišmirtųjų plėšikų, kurie bastosi ant jurių-marių. Kartkartėmis atsistodavo kokia graži, apsiplius ašaromis mergina ir maldavo karaliaus, kad atminčiai tokios brangios valandos, pavytų save pabučiuoti. Karalius visados pavyldavo ir dagi patsai jas bučiavo. Nekurius moters kvietė jį svečiuosna visai savaitei, laikydamas sau didžiausia garbę, jeigu užėitų po jų stogu. Karalius visoms gražiai dėkojo ir atsakė, kad esąs to nevertas, o dagi negalįs gaisuoti, nes turįs skubinties atvertinėti galvažudžių.

Sugrįžus mums ant tropto, karalius suskaitė pinigų. Pasirodė, kad surinko aštuoniasdešimt septynis dolerius ir septyniasdešimt penkis centus. Taipgi parsinešė gorčių deginėlę, kurį paslaploms ištraukė iš po vieno vežimo. Karalius tvirtino, kad smagiausiu darbu yra garsinti Dievo garbę. Girdi, kasdien su noru tai darytų.

Prieš karaliui sugrįžiant, ir kunigaikštis manė, kad puikiai jam klostosi, nes spautuvėje atmušė keletą pagarsinimų fermeriams, už ką gavo keturis dolerius. Atspausdino taipgi keletą eilių iš savo galvos. Eilės buvo neilgos, bet puikiai sudėstytos ir labai liudnos. Pradėjo taisyti žodžiais: "Draskyk, pasauli kietas, tą alpstančią širdį!" Iš viso surinko pusdešimto dolerio ir buvo tuo pakaktas.

Parodė taipgi pagarsinimą, kurį tyčia mums pagaminė. Apskelbimas buvo papuoštas paveikslu nigerio, turbut pabėgusio, nes nešėsi ant lazdos pundelį. Apačioj buvo parašas: "200 svarų sterlingų dovanų."

Toliaus aprašyta pabėgėlio išvaizda ir — išėjo gyvas Džimas. Tečiaus buvo skelbiama, kad nigeris pabėgo pereitą žiemą ir spėjama, kad šiaurų linkon. Pabaigoj buvo priekerta, kad jeigu kas jį pagaus ir pristatys savininkui, gyvenančiam netoli Naujojo Orleano, tai gaus atgal visas lėšas ir 200 svarų dovanų.

— Dabar, — tarė kunigaikštis — galėsime plaukti dienos laiku. Pamatę atplaukiančią valtį, arba troptą, galėsime Džimą surišti ir rodydami pagarsinimą, sakydami, kad mes jį sugavom. Kadangi neturime iš ko pasisamdyti garlaivį, tai plaukiame troptu, kurį pasiskolinome nuo pažįstamų. Geležiniai pančiai tikty Džimui geriaus, bet tat būtų priešinga mūsų pasakoms apie mūsų neturtą. Taigi surišti jį virvėmis bus parankiausia. Reikia tik visame užlaikyti vienybę, anot mūsų aktorių, patarė.

Visi pagyrėm kunigaikštį už tokį puikų sumanyką, nes dabar galėsime ir dieną plaukti. Tečiaus šiuo kartu reikės palukėti nakties, kad nepasipainiojus tiems, nuo kurių kunigaikštis paėmė pinigų už pagarsinimus, o taigi ir spautuvės savininkui, jeigu jau sugrįžo iš pamaldų. Galėtume prisidirbti sau nesmagumų.

Iki sutemus tunojom, pasislėpę krumuose, vakare vėl leidomės į kelionę.

Kad ketvirtą valandą iš ryto, atmainiau Džimą prie sargybos, jis atsiliepė:

— Kaip tau rodosi, Huckai? Ar sutiksime kur daugiau tokių Karalių pakelėj?

— Ne, — atsakiau, — regis, kad ne.

— Tai gerai. Vis tiek, kiek tai jų nebutų, mudviem ir šitų užtenka. Vieną tik turim ir tas girtutėlis, o ir kunigaikštis nedaug ką blaivesnis.

Pasirodė, jog Džimas meldė karaliaus, kad pakalbėtų praneužiškai. Bet karalius atsakęs, kad nuo vargų ir sielvartų užmiršęs prigimtą kalbą.

Vargšas Džimas negalėjo išgirsti ir ką panaši prancuzų kalba.

XXX

Bandymai su ginklais. — Hamleto monologas. — Tintinių miestelis. — Senis Boggsas. — Boggsio mirtis. —

Saulė jau augštai pakilo, o mes vis plaukiame ir plaukiame tolyn, neįsiskodami užkabario dienos laiku pasislėpti. Karalius su kunigaikščiu atsikėlė vėlai, abudu gan surūgę, bet pasinardinę porą kartų vandenyje, prasiblaivė. Po pusryčių karalius atsisėdo ant tropto krašto, nusiavė kurpes, pasiraitojo kelines, užsirukė pypkę, ir, nukoręs kojas į vandenį pradėjo mokintis "Romeo ir Julija" iš atminties. Kiek pramokęs ėmėsi su kunigaikščiu mėginti lošti. Karalius atsiminė žodžius, bet kunigaikštis jį mokino, kaip reikia tapti ir vaidinti drauge. Liepė jam vaikštinėti, dusauti, dėti ranką ant širdies ir tik po ilgų mėginimų pasakė, kad dabar bus gerai.

— Tikrai, — mokino jį kunigaikštis, — neprivalai taip šaukti: "Romeo! Romeo!" Reik tai ištarti minkštai ir švelniai. "Ro-o-omeo!" taip, kaip aš sakau. Matai, Julija, yra jauna mergiukė, beveik kūdikis... Burkuoja kaip balandėlė. Nėnka, kad jinau baubtų, kaip koks asilas.

Ant rytojaus, pasidirbė sau kardus iš aržuolinių lentučių, juodu pradėjo lavinties muštynėje. Kunigaikštis išsitarė, kad esąs Richardu III ir kovoja su kitu narsiu didvyriu. Besimušdami taip narsiai užpuldinėjo viens ant kito ir strapalioja po visą troptą, kad negalėjo atsigerėti. Galų gale karalius paslydo ir įkrito į vandenį, o kad vėl užsiruglino ant tropto ir sėdosi pasilsėti, tai vieš kitam ėmė pasakoti apie savo prietikius. Po pietų kunigaikštis atsiliepė:

— Žinai ką, Kapete, kad vaidinimas visiškai pavyktų, turime ką nors prie jo pridėti. Privalome būti prisi- rengę, kad atsakyti ant "bis".

— Kas tai yra "bis"?

Kunigaikštis jam paaiškino ir pridurė:

— Aš parodysiu Škotijos kalnuočių šokių, arba padėsiuosi jurininkų dainas, o tu, valdone, pasakysi... a! jau žinau! — tu pasakysi Hamleto monologą.

— Hamleto — ką?

— Hamleto monologą, — gražiausią dalelę Shakespearo veikaluose. Puikus vaidymas! Visados sujūdina teatrą. Neturiu jo knygoje, — nes vos tik vieną Shakespearo tomą nešusi su savim, — bet, man rodos, sudarysiu jį iš atminties. Tik kiek pavaikšėsiu ir pagalvosiu, o viską tuoj atsimisiu.

Ir pradėjo vaikštinėti po troptą, galvą lauždamas ir kartais baisiai raukydamasis. Kaipkada pakeldavo skruostus, tai vėl trindavo kaktair traukdamasis atbulas sunkiai dejavo ir išleisdavo kymų baubimą. Porą kartų net apsišarojo. Negalėjau atsigerėti, jį bežiūrėdamas. Taip pamažėle viską atsiminė ir liepė mums klausyti. Tada puikiai atsistojęs, vieną koją atkišo pirmyn, ištiesė rankas galvą užriėtę taip, kad galėtų žiūrėti tiesiog į dangų, ir kaip pradės šaukauti, griežti dantimis, išdavinėti balsus, ir staigimą panašius, kaip pradės šokinėti, slankioties ir kilnoti krutinę! Pavienius žodžius svaislė, kaip iš mėtųklės ir visas drebėjo, lyg karštligės pagautas. Puikiai lošė. Niekados nebuvau matęs tokio vaidymo.

Kaariui labai nutiko puiki prakalba ir greit ją išmoko. Rodosi, kad senis užgimė su talentu, nes smarkiai rėkė, karščiojosi ir mosikavo rankomis. Įstabu, iš kur pas tokį senelį tiek jėgų atsiranda.

(Toliaus bus).

"DRAUGO" SPAUSTUVĖJE GAU-

NAMOS SEKANČIOS KNYGOS:

1. Pabėgėlio arba Baimės katakumbos. Parašė Kardinalas Wiseman, Vertė Vytautas. Labai graži apysaka iš pirmųjų krikščionybės amžių. Kaina \$1.00
2. Evolucija, ne Revoliucija. Parašė Patripas. Iš šios knygos galima susipažinti su sociologijos mokslu. Skaitytas ras joje praktikus nurodymus Lietuvos visuomenės veikėjams. Kaina 35c.
3. Kodėl neini išpažinties? Parašė kun. Alvydas J. Warol, J. D. Vertė kun. D. Didelaitis. Laudinga knyga. Sumašta visus bedievių argumentus prieš išpažintį. Reikalinga pasiskaityti kiekvienam šeiminiui. Ją perskaitęs, žinosi, kaip pasisaugoti nuo daugelio ligų. Kaina 25c.
4. Katritė. Triveiksmis Dramos Pa veiksmais iš laudies gyvenimo. Lenkiškai parašė Karvato. Vertė A. Vėgėlė. Eilės endė A. Zalvaris. Labai tinka scena. Kaina 15c.
5. Užkrečiamųjų — lūpmųjų ligų išplėtojimo būdai ir kova su jomis. Parašė Dr. A. L. Graičiūnas. Knyga reikalinga kiekvienam šeiminiui. Ją perskaitęs, žinosi, kaip pasisaugoti nuo daugelio ligų. Kaina 15c.
6. Lietuvių Tautos Memorialis. J. G. brio įduotas tautų kongresui Londono. Labai įdomi knygtė. Pelnas iš šios knygtės eis Lietuvos Informacijos Biuroi Paryžiuje. Kaina 10c.
7. Degtinė. Vienaveiksmis scenos vaidelės. Lenkiškai parašė Kazimieras Goralczyk. Vertė A. Vėgėlė. Tinka blaivininkų rengiančioms vakarams. Kaina 10c.
8. Trumpas Katekizmas. Be šito katekizmo negali apsieiti, jei mokini valk poterių. Kaina 10c.
9. Apsuptyti! Atlikusiems misiją paminkėlis. Parengtas iš gerbiamojo Tėvo Kazimiero, Kapucino, pamokos. Šita knygtė labai reikalinga visiems, kurie girdėjo Tėvo Kazimiero pamokslus. Kaina tikrai 5c.

Ar Skaitai Kada Laikraštį "LIETUVA"?

Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėnynia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o promerata kaštuoja metui tik \$2.00, pusei metų \$1.00.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.Merchants
Banking
Trust
Company,

Mahanoy City, Pa.

Situlia geriausiai būdą įdėti pinigų ir longvniau būdą išimkėjimui morkadžių ar vekselių, pigiau kaip mokant taupimo fondams.

Mes mokame nuošimčius ant visų taupinimo depozitų ir priglobime jums įgyti namus.

Pradėk su mums taupimo rekordas ir susipažink.

D. M. GRAHAM, prez.
D. F. GUINAN, Sekr.

R. H. Morgan

Išdirbėjas Kepyrių, Karkadų, Vėliavų, Antspaudų, Šarpu ir kitų tam panašių dalykų.

Reikalausk Kata- logo..

R. H. MORGAN

13 N. Main ST., SHENANDOAH, PENN'A

First National Bank

PUBLIC SQUARE Wilkes-Barre, Pa.

UNITED STATES DEPOSITORY

KAPITOLAS \$975,000.00

Perviršis ir nepa- dalyta nauda 400,000.00

Už sudėtas pinigus moka 3-4% nuošimti.

WM. S. Mc LEAN, President, FRANCIS DOUGLAS, Cashier

Lietuviškųjų Švento Kazimiero
Seseru Seminarija
CHICAGOJE.

Vienuolyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių slyrių pradinė mokykla ir augštoji mokykla (High School). Lietuviškosios Sesers prima pas save mergaites mokimui ir išanklėjimui. Seminarijoje prie regulieriškojo mokslo, arba ir atskirum, yra mokinama: muzika, pašymas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. FIGUS UŽLAIKYMAS.

Reikale maldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu:

Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

su mustukais CIGARETAI

Padaryti Kaip Turkijoje

10 už 5c

Gaunami visur

Geriausi visam pasaulyje

NEBO

ESTABLISHED 1760

DR. L. S. ŠUMKOWSKIS

pasekmingai gydo visokias vyrų, moterų ir vaikų ligas
Lincoln ave & 12th St., Tel. North Chicago 968
North Chicago, Ill.

TA KNYGA yra aprašyta su naujausio mokslo išradimu ir geriausio būdo gydymo ir įvairių pasipalytų taip žingėdžių, kurios kiekvienam žmogui reikalingos; ko kitose knygos negalima rasti, kas yra patalpų rinkvedy "DAKTARAS".

ŠITA KNYGA labai plačiai apkalba apie vyrų pasipalybes ir jų ligas. Apie moteris teipat nemalū kalba.

TA KNYGA "DAKTARAS" išaiškina vardus visokių ligų, kaip jos prasideda, kaip išsivysto, kaip išsilydyti ir kaip ant toliau apsigėrėti. LABAI AKYVA!

ŠIOJ KNYGOJ "DAKTARAS" aprašo daug pasipalybių, apie geriausius smagus ženybių gyvenimo ir kada geriausiai apsigėrėti ir VYRAMS ir MOTERIMS. TIK VISKA DAZINOSI kaip šitą knygą persikaityti, kas neatbūtinai naudinga, kaip seniems taip ir jauniems žmonoms ir nevaidinanti vyrams ir merginoms.

KIEKVIENAS SKYRIUS šios knygos yra labai žingėdžių, o nemokantiems skaityti tai mokantis kuris dar neturi šios knygos su didėla alvata perskaityti tiems grajai kad galės daug visų prisiklausyti. Ta knyga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori būti sveikas ir laimingas gyventi.

KNYGA "DAKTARAS" yra pavalkais iliustruota, parodo ir giliausias knno dalis, atidengiant pasipalybes. Ji reikalinga kaip sveiktiesi taip ir sergantiems. Tik perskaitęs tą knygą atrasi viską, ko dien negalima parašyti ir dažniau visų teisybę.

APART KITŲ SKYRIŲ sergančioms rodiama skaityti apie nervų, kraujų, inkstų, romančių, odos, vidurių, ausų, nosies, bronchitų ir limpančių ligas; taip pat apie moterų sveikumą ir kitas visokias ligas kaip išsilydyti ir t. t., teipat skėlos nušėgimus nuo saugaus ir t. t.

JEI SERGI, tai pirmiau ne kaip manni varžoti kokias nors liekarstas ar kreipis prie gydytojo, reikia būtinai persikaiti "DAKTARAS".

ŠIOJ KNYGOJE "DAKTARAS" netik pamokina kur ir kaip išsilydyti, kaip būti sveiku, bet ir kaip nuo visokių ligų apsigėrėti.

NORS TA KNYGA LABAI BRANGINTA, bet kad prašant lietuviams jį išleido Philadelphia M. Kilmatis, delei labi visuomenė, tad kiekvienas jį apturs, kuris tik prisijaus kelias štampos už pristatymo kaštus. Apturėsi tuojau, tik visada reikia rašyti adresu taip:

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut Street, Philadelphia, Pa.

Philadelphos Med. Clinikos, vyrų ir moterų, visokias ligas greit ir nuodugniai išgydo be pelio, be humbugo operacijų, bet su tikroms geroms liekarstoms. Atsilankyk arba lietuviškai parašyk apie savo nevalkumą.

Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioj nuo 10 iki 3. Užraš. ir Pėtin. vak. nuo 6 iki 8 val.

WILKES-BARRE
Deposits & Savings
BANK,
71 PUBLIC SQUARE,
WILKES-BARRE, PA.

Kapitolas \$150,000.00

Perviršis 500,000.00

Depozitai 2,700,000.00

Moka 3-4% nuošimčių nuo sudėtų pinigų.

Banks atidara kasdien nuo 9 ryto iki 3 popietų, subatmis nuo 9-12 vidurdienyje ir nuo 7 val. vakaro iki 8.

Galima susikalbėti lenkiškai ir ietuviškai.

LIETUVISKA BANKA
TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

Joseph J. Elias, Savininkas.
4600-4602 So. Wood St. Chicago, Ill

Primame pinigus į Banką užsėdyti mums vieno dolerio ir daugiau ir mokame trečią procenta ratomis ant metų. Siuolime pinigus į banką dėti svietis pigiai, greitai ir teisingai, o svietis šiemis pinigais mašinos, perkame ir pardavome. Pardavome šifortas ant visų linijų krajų ir iš krajaus, taipgi tikėtus ant geležinkelio po visą Ameriką ir Europą.

Mūsų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rod lietuviams visokiose atsitikimose ir reikaluose ypatiskai ir per laikus. Tik kreipkitės visimintu antrašu.

TEMYKITE LIETUVIAI

Kelionė per jures. Tūkstančiai tūkstančių mūsų tautiečių keliauja į prigimtą šalį ir iš ten atgal į Ameriką, o vis labiau užgandinti, kurie perka laivakortes pas:

Joną Nemeth'a

O kodėl! Nes turi gerą priėjimą, parankią kelionę, kad turtum kaip ir pačios kompanijos būtų pirke laivakortes. Siuntimas pinigų greičiausias ir pigiausias pasaulyje.

3 N. MAIN ST., WILKES-BARRE, PA.

First National BANK, PLYMOUTH, PA.

UŽDETA 1904.

KAPITOLAS \$100,000.00

PERVIRŠIS \$250,000.00

Didžiausia ir saugiausia Banka mieste.

Moka 3% nuošimčių nuo sudėtų pinigų.

VIETINĖS ŽINIOS

Urbanas Bridgeporte.

P. Urbanas nieko nepesės Town of Lake, nusikraustė į Bridgeport'ą ir apsisitojo tokioje vietoje, į kur be didelio vargo galima atvažiuoti ir iš Town of Lake. Išmėtytose lapeliuose jis nurodo, kiek blokų yra iki kokios gatvės.

Oi, tie lapeliai! Kas juos skaitė, tas nežinos, iš ko labiau eikės stebėtis: ar iš to, kad Urbanas visai nemoka lietuvių kalbos, ar iš to, kad nežino, jog Chicagoje nėra tokių juodų mulkių, kaip Mahanoy City'je arba Shenandoah.

Pasivadina Urbanas save Rymo Katalikų Senos bažnyčios kunigu — vadinasi, lyg būtų senkatalikis, bet turbūt kokios naujo smados nes bereikalo pridėdą "Rymo katalikų". Urbanas nėra Rymo katalikų kunigas. Jis juo niekad ir negalėjo būti, nes Rymo katalikų bažnyčia reikalauja, kad jos kunigai būtų baigę kolegiją, seminariją — o Urbanas yra baigęs tikrai zokristijono mokslo, dagi mažame mskurusiame Pensylvanijos miestelyje.

Toliau Urbanas mini, kad jį išventino į kunigus J. R. V. Mar Timotheus "iš sena krajaus Europas". Mar Timotheus — tai Jose Rene Villatte, kurs apsisukęs kokiū tai antvyskupin(g) Dieve, ne katalikišku), ylylojo pinigėlius iš lenkų, lietuvių ir kitokių lengvatikių, šventindamas jiems "nepriklausomas" bažnyčias (pav. Frelande, Pa., 1896 m.). Nemažą pelną turėjo Villatte ir iš šventinimo visokių zokristijonų ir kitokių lengvos duonelės jieškotojų į kunigus. Susimanė kas buti kunigū — užmokėjo 300 dol. ir Villatte "šlakšto" naują "apaštala". Žinoma, koks antvyskupis, toks jo šventinimas, tokie jo kunigai. Pagalios ir tas "biznis" Villatte'ui pradėjo nesisekti. Taigi 1910 m. išvažiavo jis į Meksiką, kur pirkinėjo ir pardavinėjo žemes. Pracėta vasarą jį ten ir užmūšė. Tai toks buvo tas Urbono "Areiviskupas iš sena krajaus".

Urbanui, matyt, ir pačiam yra gėda prisipažinti prie tokio antvyskupio, taigi šaukiasi pagalbon šventųjų Tėvų ir sakosi, buk jį šventinę į kunigus šventieji Tėvai — suprask, šv. Jeronimas, šv. Augustinas ir tt., kurie gyveno... ketvirtame arba penktame amžinyje! Argi jau reikia didesnio akių dumimo?

Urbanas moka ir gaidinti. Paklauskite, ką jis rašo:

"Galibė Apasztolu Jezaus Christaus Tiewu Szventuju, ir Waldze Arciviskupa, Esu iszrinktas ir patvirtintas, diel atleidyma strosniausiu sunkiausiu smertinu grieku ir griekia Judosziska, kuren Zmonis užsitrauki, pyrkdami Spawiedne stojos dalininkas Kupezistes Judoszias smertelnas griekas abudum kupeziu ir kostumeriu".

Matome, kad Urbanas moka pažaisti ir žemais žmonių jausmais. Mat tamseini lietuviui mano, kad pinigai, mokami, išsiimant velykinę kvitelę, yra už išpažintį. Urbanas griebiasi to nesupratimo ir paskelbia užsimokėjimą velykiniu laiku prideramų parapijos mokesčių "strosniausiu" grieku, kurį tegalys atleisti vienis, Urbanas... Išties didesnio žmonių mulkinimo negali būti!

Galų gale išlenda yla iš maišo. Skaitome pabaigoje:

"Karteleis uždika kyba jej isz loskas aferavotu".

Taigi ir Urbanas ima už kviteles — "išloskos daromas aferas". Surinkti tuo keliu pinigai eina Urbanui tiesiog į kišenių.

Nesušildys Urbanas vietelės Chicagoje. Čia mulkių nėra. O tiems, kurie ligšiol bandė palaikyti Urbono pusę, bažnyčios visai nereikia.

Kovo 23, Velykose, J. M. Kun. A. Kaupo naujojo stulbėje jo giminės ir "Draugo" darbininkai turėjo puikų vakarėlį. Pasilinksmino,

padainavo, padeklemavo ir visi linksmais veidais skirstėsi į savo namus. Vakareiš buvo rengtas kun. A. Kaupo, "Draugo" redaktoriaus, kuriam velytina ilgiausiu metų.

Ex-Vab-kas.

Kubistų paroda.

Šią savaitę Dailės Galerijoje (Fine Arts Institute) prasidėjo naujausios mados artistų paroda. Kas nori susipažinti su po-impressionistais, kubistais ir futuristais, tas būtinai privalo atlankyti parodą.

LOTAI! PIGŪS LOTAI!

Nemokėk randos! Įgyk savo ločną namą. Mes parduodame lotus tarp 63-ios ir 69-os gatvių ir Western Kedzie aves, apie 10 minutų pajėjus nuo Lietuvos. Gera karų transportacija. Lengvos išlygos.

Pirk dabar, nes lotų kainos greitai pakils.

Pioneer Real Estate Co.
3137 W. 63rd St., Cor. Troy St.
CHICAGO, ILL.

V. J. Stankunas

GERIAUSIAS LIETUVIS FOTOGRAFISTAS

3452 So. Halsted Street, Chicago, Illinois

DR. M. STUPNICKIS

Priėmimo valandos: nuo 8 ryto iki 11 ryto, nuo 5 vakare iki 8 vakare

3109 SO. MORGAN ST., Telephonas YARDS 5032

CHICAGO, ILLINOIS

TIKRAI LIETUVIŠKA APTIEKA

Kas reikalauja tikrų gyduolių, šaukites ant sekančio antrašo:

F. A. POSZKA

3121 So. Morgan Street, Chicago, Illinois

50.000 Kataliogų DYKAI!

Prisiųsk už 3c stampą, o aptursi didžiausią lietuvišką katalogą KATALOGO LAIKRODŽIŲ, ZIEDŲ ir visokių aukso ir sidabro daiktų. Siunčiamas ir visas dalis svieto. Mūsų katalogas persto didžiausią Aukso ir Sidabro Daiktų Krautuvę, todėl lengva iš jo bile kas pasirinkti. Tokis katalogas turi rasti kiekvieno lietuvių stubo, nes jis apsaugoja žmones nuo apgavikų. Reikalaukite tuojau.

J. P. Tuinila, 822 Washington St. BOSTON, MASS.

LIETUVIŠKAS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Tikras Lietuvis Daktaras ir Chirurgas Philadelphiaj.

Gydo visokias ligas vyrų, moterų, vaikų ir daro visokias operacijas. Jis yra pabūgęs daktarišką mokslo Indianos Universitete, buvo miestavų daktaru, kur praktikuojos po dispensares mieste Indianapolis, Ind. Paskui specializavosi mokiniu daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas didžiojo mokykloje The New York Post Graduate Medical School and Hospital. Po įgijimui didžio daktaro mokslo, Dr. Stankus įrengė savo ločną namą mieste Philadelphiaj, kur priima visokius ligonius dėl gydymo ir darymo operacijų. Visi, kurie turėjo operacijas ir gydys, likos užgandinti ir dėkingi. Jeigu kas pelkia daktarą J. Stanku, tai tas žmogus yra užvadytojas arba kokas valkata tarnaujantis pas kokius apgavikus daktarus.

Daugybės padėkavonių. Kelios člonai talpinais.

Malonus daktaras J. Stankus, gydo visokias ligas ir daro visokias operacijas. Jis yra pabūgęs daktarišką mokslo Indianos Universitete, buvo miestavų daktaru, kur praktikuojos po dispensares mieste Indianapolis, Ind. Paskui specializavosi mokiniu daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas didžiojo mokykloje The New York Post Graduate Medical School and Hospital. Po įgijimui didžio daktaro mokslo, Dr. Stankus įrengė savo ločną namą mieste Philadelphiaj, kur priima visokius ligonius dėl gydymo ir darymo operacijų. Visi, kurie turėjo operacijas ir gydys, likos užgandinti ir dėkingi. Jeigu kas pelkia daktarą J. Stanku, tai tas žmogus yra užvadytojas arba kokas valkata tarnaujantis pas kokius apgavikus daktarus.

Dr. Ignatius Stankus
1210 SO. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.
Ofiso: 18 ryto nuo 9 iki 11. Po pietu nuo 2 iki 4 vakarais nuo 7 iki 8. Valandos: Nedėliomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

Pirmos Rušies Aptieka
F. A. Juozapaitis Aptiekorius ir Savininkas
Visuomet prikrauta kaip vietinių, taip ir užrubežinių vaistų. Dieną ir naktį galima pasisaukti iš jo aptiekos koki nori gydytoją. Gerai žinomas kaip sąžiningas aptiekorius „Liet. Daktarų Draugijai“. Todėl visi Bridgeporto ir aplinkinės Lietuvių nepamirškite įsitemyti antrašą:
F. A. Juozapaitis Aptiekorius ir Savininkas
3601 So. Halsted ir kampas 36-tes gatvių, Chicago, Illinois
Telefonas: YARDS 551

JUOZAS LEŠČINSKIS
SENIAUSIA PIRMOS RUŠIES APTIEKA
visuomet prikrauta kaip vietinių, taip ir užrubežinių vaistų. Receptus išpildo kuopulkausia pigiausiomis kainomis ant
BRIDGEPORT'Ų
3315 Morgan Street, Chicago, Illinois
Telephon. Yards 708
Pareikalus taipgi siunčiame vaistus pašta „airia express“.

FRED F. KLEKER
FOTOGRAFISTAS
Didžiausia Fotografijų Galerija ant Town of Lake.
Patariam čia nusimti savo Fotografijas
1645 W. 47-th St., Chicago
Telefonas: Drovers 265

DOVANAI! DOVANAI!
Ukišką Kalendorių 1913 metams ir naudingą „paketbuką“ su užrašų knygtute, išsiųsiu dovanai kiekvienam, kuris prisius man 10 gerų adresų savo pažįstamų ir 10 centų markėmis, apmokėjimui siuntimo lėšų. Adresuokite šitaip:
J. W. Geležunas
170 Grand St., Brooklyn, N. Y.

KAIP PAGERINTI BUVI?

Broli Darbininke: -
Netikėk tais, kurie tau stengiasi įkalbėti, buk sunaikinęs Kapitalą paversi šitą Ašarų Pakalnę į Rojų. Tas neteisybė! Be kapitalo nieko nėra. Jei nori sau gyvenimą palengvinti, turi žinoti kaip sunkiai uždirbtą pinigą sunaudoti, o tą sužinosi užklaudamas
Wards Peak Mining and Milling Co.
140 Nassau Str. NEW YOR, N. Y.
Rašyk tuojau.

BUK VYRAS DYKAI DEL VIRU

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir aištesnė yra tyk del viru. Knyga ta prastai, suprasia šodniai pasaka kaip gal atgauti vyriškumą, išgydyti nuo užuodijima kraują arbasypilii, nubiigima sieklus, patrotitu styprbe, puikus ir kitus išmetimus, negromulavima, patrotitu styprbe, pylvia, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai įgautas lygas, sticiora ir vyssas vyrai lygas, gal buti išgudimas sava namuse privatistai, slaptas ir labai pygjal.

Ta, dykai įgauta knyga, pasakiu jums kodėl jus kentat ir kaip galeit galutinai išgydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vėdes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktera, katras atsdydave ilgo laika tyrimine tu, specialiausiu lygu. Tomykū, jog ta knyga yra aištesnė dykai, žmogom už pačio, ing užpūšit konverta. Neusiek pekokim pinigų, tyk parakik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotų kuponų, katru aiškus mums šendena.

DYKAI GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., 1 905 25 Fifth Avenue, Chicago
Godotinis Tinkat: Pagal Tamistos prielaidėjimą, ai norėjau jog Tamista pristatumei man vyrai dykai vėna juos karyga del viru.

Vardas.....
Adresas.....
Stelias.....

SVEIKATA BRANGIAUSIS ŽMOGAUS TURTA!

Gyvenimo džiaugsmas ir linksmybės, laimė ir turtas žmogaus sveikatai!

Jau nuo keliošikos metų Brooklyn-New York gyvuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA
PROVIZORIAUS VINCO J. DAUNOROS

Imrios tikslu yra apsaugoti savo vienteaus nuo visokių apgavikų išaudojimo ir gydyti juos tikrai geromis ir jausmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo šgų metui pritarimu šrado daugybę specialiausių gyduolių, atsaitųjų iš žvežiančių ir geriausių gydančių medikamentų ir labai pasikningai gydantys įvairias ligas. Tarpe kitų aptiekos sandelyje sukurats ir gaunamos sekėdusios gyduolės:

Kraus Valerian.....	81.00	Nas galvos skaudėjimo.....	10c ir 25c
Gyvalinis Balaninas.....	75	Nuo kojų nemigauly.....	10c ir 25c
Nervų Stiprinimas.....	25c ir 50c	Nuo datų gelimo.....	10c
Vasikos Del Viru.....	1.00	Nuo persilimo.....	25c
Kraus Stiprinimas.....	50c	Pianų stiprinimas.....	25c
Nuo kojų.....	25c ir 50c	Limmentis arba Expeller.....	25c
Nuo galvos skaudėjimo.....	25c	Nuo skausmo.....	50c
Silvinis.....	10c ir 25c	Nuo Reumatizmo.....	50c ir 1.00
Papulis del Viru.....	25c	Nuo lygių ligų.....	10c
Bilgų milteliai.....	10c	Nuo duslumo.....	50c
Antiaritinis.....	25c	Nuo kirmėlių.....	25c
Nuo kojų.....	25c	Antiseptika medis.....	25c
Nuo kojų.....	25c	Nuo vėjaraupio.....	25c
Antipirietis.....	25c	Castoria del Viru.....	10c ir 25c
Antipirietis.....	25c	Vėjos del datų.....	25c
Gumbo lais.....	25c ir 1.00	Karų naikintojas.....	10c

Specialia Tili Lietuviška Trejiena Arba Trejos Devynios 25c.

Taipat iš Lietuvos pagamintos visokios lietuviškos gyduolės, šaukis ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žinomy vartojamos.

Reikalaukite prisimintimo katalogo su mūsų gyduolių aprašymais

Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningai ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jau jus brangi yra jūsų sveikata, tai tuojau reikalaukite gyduolių, rašdami arba atsiunčdami į Lietuvos Aptieką.

VINCAS J. DAUNORA, Aptiekorius,
229 Bedford Avenue Kampas North 4-tes gatvės Brooklyn, N. Y.

JUOZAS CEPANONIS
LIETUVIS AGENTAS.
Parduodu Laivakortes ir siunčiu Pinigus į Vias Dalis Svieto greitai pigiai ir teisingai. Apsaugo visokius daiktus nuo ugnies. Vėda visokias provas ir išdirba visokius dokumentus kaip čia Amerikoj taip ir Rusijoj, Vokietijoj ir Austrijoj. Turėdami reikalą visada kreipkitės pas savo tautietį, o busite užgandinti.
JUOZAS CEPANONIS,
32 Slocum Street, Edwardsville, Pa.
Tel. Bell 9137-J.

FABIOLE, BIBLIJA
—NAUJA KNYGA—
arba šv. Raštas išleistas.
Tik vienas šitas šventraštis yra katalikiškas.
Kaina \$2.00, Su Persimintu \$2.15
Adresas:
Rev. S. Pauticinius, Shenandoah, Pa.

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE
THE HIBERNIAN
BANKING ASSOCIATION
[KURTA 1867 M.]
S. E. COR. CLARK AND W. MONROE STR.
TAUPYMO DEPARTAMENTAS
Priimam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir daugiau, už kuriuos mokam 3 nuosimūsius ant metų, kurį pridedam kas pusę metų.
Atdaras Subatos Vakaraus nuo 6-tes iki 8-tes val. vakaro.
REAL ESTATE DEPARTAMENTAS
Perka ir parduoda properties ant komisijos; išloketuoja randas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morgičius; skolina pinigų ant įtaisytų savastų (properčių).

REKOMENDUOJAME MUSU NAUJĄ AUKSINI 23
AKMENU GELŽKELIO LAIKRHDELI.
Aukšniai, paauksuoti ir kitoki su 23 akmenimis, parduosime 10,000 vadinamų "Accuratus" laikrodžių tikrai už \$5.75 žedų. Tie gražūs laikrodžiai puikiai išrėžti, dubeltavi lukštai, gerai laiką rodanti, labiausiai keilianinkų naudojami, kurie turi dabiati laiką, moteriški ir vyriški, gvarantiti ant 20 metų. Tikrai gražūs laikrodžiai, negėda bus nei draugas tokį parodyti. Jeigu nori turėti gerą dšgerolį, tai štai mūsų pasiūlymas: Mūsų nusiysime šitą laikrodį kiekvienam C. O. D. už \$5.75 ir ekspreso kaštas dėl peržiūrimo. Jei nepatiks, nemokėsite nei cento. Mūsų riskuojame viską. Aukšniai grandinėlis doudai dykai su laikrodžiu. Adresas:
EXCELSIOR WATCH CO., DEPT. 905, CHICAGO, ILL.

IŠGYDAU Į 5 DIENAS
VARICOCELE IR HYDROCELE, VISAI BE PEILIO
As noriu išgydyti kiekvieną vyrą nuo Varicocele, Strikturos, Užkrečiamo kraujo nuodu, Nervos nerabės, Hydrocele ar ypatingi vyrų ligų. Tas pasiūlymas atviras tiems kurie pralėdo daug pinigų ant daktarų ir gydytojų be jokios naudos; nori kitų gydytojų žinojimo parodyti, kad as vertu vieništel būda, kuriom tikrai ir ant visados išgyda. Ateik į mano ofisą ir pasitarsiu su mumis patyrimu. Kalba visose kalbose. Gausi servisas lėtinai na ir pastatant iš mano 15 metų patyrimo gydyme. As tau parodysiu, kaip buti išgydomas.
Tikrai išgyda Skilvio, Plaučių, Kepenų ir Inkstų Nesusikimus.
Nemokėk už neisgydymą. Neisgydo — nemokėk!

Slapto Vyrų Ligos
Pradūdas Vyriskumas, Ligos Kepenų ir Inkstų, Nervika neigali, Silpnumas, Pradūda pasijęs, Nuovargis, Krausio užnuodimas, slaptos bėgimas.
Plaučiai
Dunuly, Bronchitis, Kvėpav. no ligos išgydomos visai man no vėliausia metodu.
Roda Dovanai!
Kaibu Lietuviškai.

Kraujo Užnuodymas
Ir usos odos ligos kaip Spuozai, Piktoti Lėdėjimas, Survėjos, Patinusios gyvos, Nalikinanti nuobėgim, Insensėjusios ligos.
Moteri Ligos
Viduriai ligos, Skausmai strėnos, Baitosios tekėjimas ir kitos ligos išgydomos visai. Zartnos, insensėjusios ir nervikos moteri ligos išgydomos.
Ištyrimas dykai

Visiško išgydymo visi gaudis. Tave išgydys vienai jai pavesi man save gydyti. Mano preke žema ir visose tinkanti, enavos išgygo. Ateik šlaides ir pasiūlysiuok nuo kančių.
Dr. ZINS, 183 No. CLARK STR. CHICAGO
tarp Randolph ir Lake
Valandos: nuo 8 ryto iki vakare. Nedėlioms nuo 8 ryto iki po pietu.

ALBERT G. GROBLEWSKI,
Savininkas ir Fabrikantas Geriausiu
"LIETUVIŠKŲ—LENKIŠKŲ VAISTŲ."
GERIAUSIA GYDUOLĖ: NUO STRENGY SKAUDJIMO, DEGI MO KRUTINĖJE, GALVOS SKAUDJIMO, KATAROS, VESIALBYMO, NEURALGIJOS, NUO GERKLIS, SKAUDJIMO.
ZMIJEJCZNIK
MESLUNGIO SKAUSMO KRUTINĖJE NUO PATRUKIMO AZMA ARBA DUSULIO STYVUMO SPRAUDO SKAUSDEJIMO SONUOSE DANKŲ IR KOJŲ.
Ypatingos Gyduolės.
Jeigu sergate užsikėnusiomis ligomis nuo kūrų negali pagelt bėt as daktaras ne ligonbūdy, arba pasilaptingonalis ligos, aprašyt man savo nesveikumu gerai ir aiškiai (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai, ir apie tavo gyvastį (Atsiminkit, jog kiekvienas garbingas daktaras užsipo paslėpti kaip ant lipadinos). Užtai nesigdykite ir nebijok, rašyk teisybę, o melai suteiksin rodą ir prisipašiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartoti, už prekę labai mažą. Reikia rašyti laiškus stačiai pas mane pridedant visados 2c. mark ant ataskymų, nes kitaip negausit ataskymo. — Taipgi mes reikalaujame gerų agentų kiekvienam dideliam miestui ir jų aplinkinėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiskų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbi duodame kooperacijai. Taigi rašykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas stornikas teipgi privalyti užtikyti visada mūsų pūklas Lietuviškas gyduoles savo stornose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaujami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalaui išduoti pinigų dovanoms kokioms nors apgavikams tose aplinkėse. Stornykai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras ndarbybs ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes garantuojame. Rašykite po antrašu:
ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS,
Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.